

Vysoká škola ekonomická v Praze
Univerzita třetího věku

Vedení daňové evidence individuálního podnikatele

Učební text pro předmět U021

Ing. Monika Randáková, Ph.D.

Praha 2008

© Ing. Monika Randáková, Ph.D. – Praha 2008
ISBN 978-80-7399-???-?

Obsah

1. Základní pojmy	5
1.1 Podnikání a podnikatel	5
1.2 Živnost	5
1.3 Registrační povinnost.....	6
1.4 Příjmy a výdaje	6
1.5 Dokladovost	7
2. Příjmy a výdaje fyzických osob dle zákona o daních z příjmů	11
2.1 Příjmy fyzických osob	11
2.2 Výdaje fyzických osob.....	13
3. Daňová evidence.....	17
3.1.1. Peněžní deník	17
3.1.2. Kniha pohledávek, kniha závazků.....	18
3.1.3. Kniha a karty dlouhodobého hmotného majetku	19
3.1.4. Kniha zásob	21
4. Evidence majetku a závazků.....	25
4.1 Nakupované zásoby	25
4.1.1. Podnikatel nakupující a prodávající zboží.....	26
4.1.2. Podnikatel poskytující služby.....	41
4.2 Dlouhodobý majetek	58
4.2.1. Dlouhodobý hmotný majetek	58
4.2.2. Dlouhodobý nehmotný majetek	64
4.3 Daň z přidané hodnoty	65
4.4 Sociální a zdravotní pojištění podnikatele	73
5. Závěrka daňové evidence	75
6. Sestavení daňového přiznání fyzické osoby	77
7. Dodatečná problematika daňové evidence	87
7.1 Leasing	87
7.2 Zaměstnanci	89
7.3 Rezervy	92

1. Základní pojmy

1.1 Podnikání a podnikatel

Obchodní zákoník chápe pod pojmem **podnikání** soustavnou činnost prováděnou samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku.

Podnikatel

Podnikatel podle obchodního zákoníku je:

- osoba zapsaná v obchodním rejstříku,
- osoba, která podniká na základě živnostenského oprávnění,
- osoba, která podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů,
- osoba, která provozuje zemědělskou výrobu a je zapsána do evidence podle zvláštních předpisů.

V případě, že se fyzická osoba rozhodne podnikat, nezbytně nutnou podmínkou pro zahájení činnosti je vydání příslušného oprávnění, nejčastěji to bývá vydání živnostenského listu.

1.2 Živnost

Živnost

Živností je podle živnostenského zákona soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených živnostenským zákonem.

Živnostenský zákon z hlediska předpokladů vzniku rozlišuje živnosti **ohlašovací** a **koncesované**.

Živnosti ohlašovací mohou být provozovány již na základě ohlášení. Ke vzniku živnostenského oprávnění není třeba souhlasu či rozhodnutí živnostenského úřadu.

Ohlašovací živnosti

Ohlašovací živnosti se dle živnostenského zákona dělí na:

- živnosti řemeslné,
- živnosti vázané,
- živnosti volné.

Živnosti řemeslné jsou živnosti, kde podmínkou provozování živnosti je odborná způsobilost získaná vyučením v oboru (uvedeny v příloze č. 1 živnostenského zákona).

Vázané živnosti jsou živnosti, kde podmínkou provozování je odborná způsobilost získaná jinak (uvedeny v příloze č. 2 živnostenského zákona).

Volné živnosti jsou takové, kde není stanovena jako podmínka provozování žádná odborná způsobilost, jen všeobecné podmínky.

Koncesované živnosti

Koncesované živnosti jsou živnosti, které mohou být provozovány pouze na základě státního povolení – koncese, na jejíž vydání není právní nárok. Žadatel musí prokázat jak splnění všeobecných i zvláštních podmínek pro provoz dané živnosti, tak i koncesi. Koncesí se rozumí státní přívolení k provozování živnosti. Koncesované živnosti jsou výslovně uvedeny v příloze č. 3 k živnostenskému zákonu.

1.3 Registrační povinnost

*Registrace
u správce
daně*

V okamžiku, kdy fyzická osoba obdrží oprávnění k provozování podnikatelské činnosti nebo začne provozovat jinou samostatnou výdělečnou činnost, je povinna do 30 dnů podat přihlášku k registraci u místně příslušného správce daně.

Předmětem registrace u fyzických osob jsou především tyto daně:

- daň z příjmů fyzických osob,
- daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti,
- daň silniční,
- daň z nemovitostí,
- daň z přidané hodnoty,
- spotřební daně,
- daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou apod.

Příslušný správce daně zaregistrovanému daňovému subjektu přidělí daňové identifikační číslo a vydá mu osvědčení o provedené registraci.

*Registrace
sociálního a
zdravotního
pojištění*

Další povinností fyzické osoby – podnikatele je přihlásit se do 8 dnů od vzniku živnostenského oprávnění u místně příslušné správy sociálního zabezpečení a zároveň u zvolené zdravotní pojišťovny.

1.4 Příjmy a výdaje

*Peněžní
příjem*

Pod termínem **peněžní příjem** se chápe jakékoli zvýšení peněžních prostředků v pokladně či na běžném účtu dané účetní jednotky. Příkladem peněžního příjmu může být operace prodeje výrobku za hotové, kdy se zvýší pokladni hotovost, nebo přijetí úroku z cenného papíru na běžný účet apod.

*Peněžní
výdaj*

Peněžním výdajem je naopak odliv peněžních prostředků z pokladny či běžného účtu. Ve výsledku hospodaření se tedy nakoupený materiál za hotovost zobrazí již v období jeho skutečného nakoupení a ne v období prodeje výrobků, které z daného materiálu vznikly. Období těchto dvou transakcí se může, ale nemusí, shodovat.

*Výsledek
hospodaření
na peněžní
bázi*

Metoda zjišťování výsledku hospodaření založená na peněžní bázi je orientována pouze na transakce, kdy zároveň dochází k odpovídající změně peněžních prostředků. Výsledek hospodaření je rozdílem mezi příjmy a výdaji. Převyšují – li peněžní příjmy peněžní výdaje, je dosaženo v podniku zisku, v opačném případě je vykázána ztráta.

*Výsledek
hospodaření
v daňové
evidenci*

Výše zmíněný model výpočtu výsledku hospodaření na peněžní bázi není způsobem **určování výsledku hospodaření v daňové evidenci**, jak by se dalo očekávat. V daňové evidenci se sice také určuje výsledek hospodaření rozdílem příjmů a výdajů, ale v tomto případě je nutné si uvědomit, že v zákonu o daních z příjmů, kterým je daňová evidence upravena, jsou příjmy a výdaje chápány poněkud odlišně.

*Zdanitelný
příjem*

Zdanitelný příjem je takový příjem (peněžní i nepeněžní), který je stanoven vždy platnou legislativou (zákon o daních z příjmů).

*Zdanitelný
výdaj*

Zdanitelný výdaj je takový výdaj (peněžní i nepeněžní), který je stanoven opět vždy platnou legislativou (zákon o daních z příjmů).

Příklad 1.1

	Částka	Příjem		Zdanitelný příjem
		peněžní	nepeněžní	
Inkaso od odběratele za prodej zboží.	70 000			
Příjem prostředků bankovního úvěru na běžný účet.	150 000			
Příjem 100 q brambor jako protihodnota za pronájem skladu.	40 000			
Podnikatel vložil do podnikání na běžný účet peněžní prostředky.	100 000			
Nájemce provedl v domě pronajímatele výměnu oken jako protihodnotu za placené nájemné.	60 000			

Úkoly:

- Rozhodněte, zda se v konkrétních případech jedná o peněžní či nepeněžní příjem.
- Pokuste se určit, zda se v konkrétních případech jedná vždy o zdanitelný příjem.

Příklad 1.2

	Částka	Výdaj		Zdanitelný výdaj
		peněžní	nepeněžní	
Podnikatel zaplatil za plech pro výrobu okapů.	30 000			
Podnikatel vyplatil sám sobě peníze na domácnost.	15 000			
Podnikatel zaplatil a převzal nakoupený stroj.	100 000			
Podnikatel vyplatil mzdy zaměstnancům.	45 000			
Podnikatel poskytl jinému podnikateli peněžitou půjčku se splatností za 2 roky.	200 000			
Podnikatel daroval základní škole počítač.	5 000			

Úkoly:

- Rozhodněte, zda se v konkrétních případech jedná o peněžní či nepeněžní výdaj.
- Pokuste se určit, zda se v konkrétních případech jedná vždy o zdanitelný výdaj.

1.5 Dokladovost

Osoby samostatně výdělečně činné prokazují své příjmy a výdaje prostřednictvím prvotních dokladů, pro které však nejsou v rámci daňové evidence vymezeny povinné náležitosti. Povinné náležitosti jsou však stanoveny pro účetní doklady a pro daňové doklady z pohledu daně z přidané hodnoty.

Účetní doklad

V zákoně o účetnictví je definován **účetní doklad** jako průkazný účetní záznam, který musí obsahovat:

- označení účetního dokladu,
- obsah účetního případu a jeho účastníky,
- peněžní částku nebo informaci o ceně za měrnou jednotku a vyjádření množství,
- okamžik uskutečnění účetního případu, není-li shodný s okamžikem vystavení,
- podpisový záznam odpovědné osoby za účetní případ a podpisový záznam osoby odpovědné za jeho zaúčtování.

Běžný daňový doklad

Běžný daňový doklad ve smyslu zákona o dani z přidané hodnoty by měl obsahovat obdobné náležitosti jako doklad účetní, zejména pak:

- účastníky transakce, především jejich obchodní firmu nebo jméno a příjmení společně se sídlem či místem podnikání,
- daňové identifikační číslo plátce, který uskutečňuje transakci,
- daňové identifikační číslo odběratele, pokud je plátcem,
- evidenční číslo dokladu,
- rozsah a předmět transakce,
- datum vystavení dokladu,
- datum uskutečnění transakce nebo datum přijetí platby, a to ten den, který nastane dříve,
- jednotkovou cenu bez daně,
- základ daně,
- sazbu daně (základní nebo sníženou) nebo informaci, že jde o osvobozené plnění,
- výši daně uvedenou v korunách a haléřích.

Pokud doklad obsahuje všechny potřebné náležitosti, může sloužit zároveň jako doklad účetní i daňový. Pro OSVČ, které nemají povinnost vést účetnictví, jsou náležitosti účetního dokladu irelevantní. Naopak pokud podnikatel vede daňovou evidenci a je zároveň plátcem daně z přidané hodnoty, musí zajistit, aby všechny doklady splňovaly náležitosti daňového dokladu.

Zjednodušený daňový doklad

V případě, že částka na dokladu činí 10 000 Kč včetně DPH a méně, lze použít tzv. zjednodušený daňový doklad. Zjednodušený daňový doklad může použít plátce uskutečňující zdanitelná plnění s platbou za hotové prostřednictvím platebních karet nebo šeků.

Zjednodušený daňový doklad ve smyslu zákona o dani z přidané hodnoty by měl obsahovat tyto náležitosti:

- účastníky transakce, především jejich obchodní firmu nebo jméno a příjmení společně se sídlem či místem podnikání,
- daňové identifikační číslo plátce, který uskutečňuje transakci,
- daňové identifikační číslo odběratele, pokud je plátcem,
- evidenční číslo dokladu,
- rozsah a předmět transakce,
- datum vystavení dokladu,
- datum uskutečnění transakce nebo datum přijetí platby, a to ten den, který nastane dříve,

- sazbu daně (základní nebo sníženou),
- částku, kterou plátce získá za transakci celkem.

Příklad 1.3 Pan Novák nakoupil od plátců DPH pro provozování své činnosti tyto předměty:

1. počítač	25 000
2. stůl	5 000
3. skříň	11 000
4. křeslo	3 000
5. auto	200 000
6. kopírka	15 000

Všechny ceny jsou uvedeny včetně základní 19% sazby DPH.

Úkoly:

- Určete, v kterém případě musí být vystaven řádný daňový a v kterém zjednodušený daňový doklad.

Příklad 1.4 Pan Novák v podniku uskutečnil následující transakce:

Popis transakce	Částka	Druh použitého dokladu
Pořídil zboží na obchodní úvěr.	19 000	
Přijal zboží na sklad.	19 000	
Zaplatil z běžného účtu fakturu za nákup zboží.	19 000	
Vyskladnil zboží v pořizovacích cenách.	8 000	
Prodal vyskladněné zboží za hotové.	15 000	
Do pokladny vložil vlastní peněžní prostředky.	30 000	
Zaplatil za pronájem prodejny v hotovosti.	4 000	
Zjistil manko na zásobách zboží.	1 000	

Úkoly:

- Určete, jaký konkrétní doklad by měl být v dané situaci použit.
 - Rozhodněte, zda se jedná o externí nebo interní doklad.
-

2. Příjmy a výdaje fyzických osob dle zákona o daních z příjmů

2.1 Příjmy fyzických osob

Osoba samostatně výdělečně činná je označení pro všechny osoby mající příjmy podle § 7 zákona o daních z příjmů.

Zákon o daních z příjmů rozlišuje:

- příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů,
- příjmy, které nejsou předmětem této daně - fyzická osoba je nemusí přiznávat ani uvádět v daňovém přiznání,
- příjmy, které za splnění určitých podmínek jsou od daně osvobozeny.

Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou:

- příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky (§ 6),
- příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7),
- příjmy z kapitálového majetku (§ 8),
- příjmy z pronájmu (§ 9),
- ostatní příjmy (§ 10).

- Příjmy z podnikání (§ 7 odst. 1):
 - » příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
 - » příjmy ze živnosti,
 - » příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů,
 - » podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku.
- Příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti, pokud nepatří do příjmů uvedených v § 6 (§ 7 odst. 2):
 - » příjmy z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, autorských práv včetně práv příbuzných právu autorskému, a to včetně příjmů z vydávání, rozmnožování a rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem,
 - » příjmy z výkonu nezávislého povolání, které není živností ani podnikáním podle zvláštních předpisů,
 - » příjmy znalce, tlumočnicka, zprostředkovatele kolektivních sporů, zprostředkovatele kolektivních a hromadných smluv podle autorského zákona, rozhodce za činnost podle zvláštních právních předpisů,
 - » příjmy z činnosti správce konkurzní podstaty, včetně příjmů z činnosti předběžného správce, zvláštního správce, zástupce správce a vyrovnacího správce, které nejsou živností ani podnikáním podle zvláštního právního předpisu.

Zákon o daních z příjmů přesně popisuje, co rozumí **příjmem**. Jde o:

- příjmy **peněžní** (příjmy přijaté v hotovosti či bezhotovostně v Kč nebo cizí měně)
- příjmy **nepeněžní** (různá plnění naturálního charakteru, např. když má zaměstnanec k dispozici firemní auto a může ho využívat i pro soukromé účely) dosažené i **směnou**.

Peněžní příjmy

Celkové **peněžní příjmy** uskutečněné prostřednictvím bankovních účtů nebo v hotovosti by mohly být v peněžním deníku členěny následujícím způsobem:

- příjmy zahrnované do základu daně:
 - příjmy z prodeje zboží, výrobků a služeb,
 - příjmy z kapitálového majetku (úroky),
 - ostatní daňové příjmy (příjmy z pronájmu),
- příjmy neovlivňující základ daně:
 - příjmy zdaněné u zdroje srážkou (přijaté dividendy),
 - příjmy nevyplyvající z podnikatelské činnosti (příjmy z prodeje majetku v osobním vlastnictví).

Nepeněžní příjmy

Zdanitelné příjmy se zvyšují o **nepeněžní příjmy**, které ovlivňují daňový základ podle § 3 odst. 2 zákona o daních z příjmů a sice o:

- příjmy za zápočtu pohledávek,
- zdanitelné věcné dary přijaté v souvislosti s podnikáním,
- příjmy ze směnných obchodů.

Jako další položky, o které je třeba upravit zdanitelné příjmy, lze uvést:

- odpis pasivního oceňovacího rozdílu k úplatně nabytému majetku,
- čerpání zákonných rezerv,
- snížení příjmů o podíl připadající na člena sdružení (konsorcía),
- další příjmy či storna příjmů v souladu se zákonem o daních z příjmů.

Příklad 2.1

	Příklad příjmu	Zdroj zdanitelného příjmu
1.	Podnikatel (prodej ovoce) přijal úhradu za prodej ovoce.	
2.	Podnikatel (obchodní činnost) přijal podíl na zisku společnosti s ručením omezeným.	
3.	Podnikatel (pronajímatel skladů) přijal půjčku 500 000 na rekonstrukci skladu.	
4.	Podnikatel (pronajímatel skladů) přijal nájemné za pronájem skladů.	
5.	Podnikatel (vedení daňové evidence) přijal úhradu za své služby.	
6.	Podnikatel (vedení daňové evidence) přijal úroky z vkladů na běžném účtu.	
7.	Panu Kovaříkovi, jako občanovi připsala spořitelna na jeho vkladní knížku úrok za minulý rok.	

8.	Podnikatel (vzdělávací agentura) přijal peněžní dar na svoji činnost.	
9.	Podnikatel (kadeřnictví) přijal náhradu od pojišťovny za vykradený kadeřnický salón.	
10.	Podnikatel (květinářství) přijal úhradu za prodej automobilu, který byl v obchodním majetku podnikatele.	
11.	Podnikatel (vlastník domu) přijal nájemné za pronájem bytových jednotek.	
12.	Pan Novák (občan) přijal od obce peněžní příjem za posekání pozemků v obci 15 000.	
13.	Pan Novák (občan) přijal od sousední obce peněžní příjem za vymalování obecního úřadu 10 000.	
14.	Podnikatel obdržel přijatou dividendu z držby akcií společnosti AAA, s.r.o.	
15.	Podnikatel, který je zároveň zaměstnancem v jiném podniku obdržel mzdu za červen.	
16.	Pan Blecha obdržel příjem za prodej automobilu v osobním vlastnictví, který si pořídil před 10 lety.	

Úkoly:

– Určete zdroj zdanitelného příjmu (§§ 6-10).

2.2 Výdaje fyzických osob

Pokud podnikatel povede daňovou evidenci, může své příjmy snížit o výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Rozlišujeme přitom výdaje, které:

– jsou daňově uznatelné:

- peněžní
- nepeněžní

– nejsou daňově uznatelné:

- peněžní
- nepeněžní

*Daňově
uznatelné
výdaje*

V souvislosti s podnikatelským procesem dochází k různorodým výdajům, ale ne všechny jsou **daňově uznatelné**. Aby výdaj splňoval podmínku, že je vynaložen na dosažení, zajištění a udržení příjmů a lze jej odečíst od dosažených příjmů, musí vyhovovat následujícím tvrzením:

- daný výdaj se zdanitelnými příjmy věcně i časově souvisí,
- daný výdaj je nutný pro dosažení zdanitelných příjmů,
- daný výdaj nepřekračuje výši limitu pro jeho uznání,
- poplatník je schopen prokázat vynaložení daného výdaje.

*Peněžní
výdaje*

Celkové **peněžní výdaje** uskutečněné prostřednictvím bankovních účtů nebo v hotovosti by mohly být v peněžním deníku členěny následujícím způsobem:

- Výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
 - Výdaje na nákup materiálu a zboží
 - Provozní režie
 - Mzdy vyplacené zaměstnancům včetně zdravotního a sociálního pojištění a zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti
- Výdaje neovlivňující základ daně
 - Zdravotní a sociální pojištění podnikatele
 - Daň z příjmů podnikatele
 - Osobní spotřeba podnikatele
 - Nákup nehmotného a hmotného dlouhodobého majetku
 - Splátka bankovního úvěru

*Nepeněžní
výdaje*

Daňové výdaje je třeba upravit o **nepeněžní výdaje**, tj. výdaje, které se v příslušném zdaňovacím období neprojeví jako úbytek peněžních prostředků (záporný cash – flow), ale je možno je zohlednit při zjišťování základu daně. Jde zejména o:

- výdaje ze zápočtu pohledávek,
- odpisy hmotného majetku,
- zůstatkovou cenu vyřazovaného hmotného majetku,
- pořizovací cenu pozemku v případě prodeje (do výše příjmů z jeho prodeje),
- pořizovací cenu finančního majetku při jeho prodeji (do výše příjmů z jeho prodeje),
- odpis aktivního oceňovacího rozdílu k úplatně nabytému majetku,
- hodnotu zásob přijatých formou darů,
- věcný vklad (zásob) vlastníkem,
- tvorbu zákonných rezerv,
- časové rozlišení nájemného u finančního leasingu,
- zrušení zákonných rezerv jako storna výdajů,
- storno výdajů na pořízení dlouhodobého majetku vytvořeného vlastní činností (pokud byly dříve uplatněny ve výdajích souvisejících s výrobou tohoto majetku, např. mzdy, materiál, pojistné atd.),
- další výdaje či storna výdajů v souladu se zákonem o daních z příjmů.

*Daňově
neúčinné
výdaje*

Daňově neuznatelné výdaje jsou zejména takové výdaje, které nelze považovat jako výdaje nutné na dosažení, zajištění a udržení příjmů.

Jako daňově uznatelné nemůže nikdy OSVČ uplatnit výdaje na osobní spotřebu. Dále poplatník nemůže do svých výdajů zahrnout pořizovací cenu odpisovaného majetku, ale i penále, úroky z prodlení a pokuty, výdaje vynaložené na příjmy od daně osvobozené nebo příjmy vyňaté ze základu daně, manka a škody přesahující náhrady, výdaje na reprezentaci a mnoho dalších.

Příklad 2.2

	Příklad výdaje	Druh výdaje
1.	Podnikatel (prodej ovoce) zaplatil nájemné za sklad zboží.	
2.	Podnikatel (sklad potravin) zaplatil za mrazicí pult 60 000.	
3.	Podnikatel (autodoprava) zaplatil finančnímu úřadu silniční daň za vozidla v podnikání.	
4.	Podnikatel (majitel nemovitostí) zaplatil za malování chodeb domu.	
5.	Podnikatel (sklad potravin) uplatňuje odpisy mrazicího pultu.	
6.	Podnikatel (sklad potravin) zaplatil úroky za úvěr na výstavbu skladu.	
7.	Podnikatel (opravy elektro) zaplatil 6 000 za vrtačku, kterou používá k provádění oprav.	
8.	Podnikatel (trafika) zaplatil mzdy zaměstnancům.	
9.	Podnikatel (trafika) zaplatil sociální a zdravotní pojištění za svoji osobu.	
10.	Podnikatel (vedení účetnictví) zaplatil opravu ledničky ve své domácnosti.	
11.	Podnikatel (vedení účetnictví) zaplatil za nakoupené akcie.	
12.	Podnikatel (obchodní činnost) zaplatil penále za pozdní úhradu dodavatelské faktury.	
13.	Podnikatel (obchodní činnost) vyřadil zboží z důvodu jeho zničení (požár).	
14.	Podnikatel (daňový poradce) zaplatil poplatky komoře daňových poradců.	
15.	Podnikatel (poradenství) zaplatil zaměstnanci výdaje na služební cestu.	
16.	Podnikatel zaplatil za rekonstrukci skladu 180 000.	

Úkoly:

– Určete, zda se jedná o zdanitelný výdaj či nikoli.

3. Daňová evidence

Vedení daňové evidence se týká především „drobných“ podnikatelů, kteří podnikají převážně na základě živnostenského zákona, a pak také osob, které podnikají podle zvláštního zákona, kterými jsou například auditoři, daňoví poradci, lékaři, advokáti atd.

Daňová evidence je souhrn informací pro účely stanovení základu daně a samotné daně z příjmu fyzických osob.

Osoba vedoucí daňovou evidenci má ze zákona povinnost:

- vést údaje o příjmech a výdajích, a to v členění potřebném pro zajištění základu daně,
- vést údaje o majetku a závazcích.

Právní předpisy daňovou evidenci upravují pouze z pohledu obsahové stránky. Forma ani způsob vedení daňové evidence nejsou stanoveny.

V daňové evidenci nejsou předepsány knihy, které se mají používat pro evidenci příjmů a výdajů, ani knihy či karty majetku a závazků. Přesto se v praxi při vedení daňové evidence můžeme setkat s následujícími knihami:

- hlavní knihy:
 - peněžní deník,
 - kniha pohledávek a závazků,
- pomocné knihy:
 - kniha (karty) dlouhodobého nehmotného majetku,
 - kniha (karty) dlouhodobého hmotného majetku,
 - kniha finančního majetku,
 - kniha (karty) zásob,
 - kniha nepřímých daní (např. DPH),
 - mzdové listy,
 - kniha časového rozlišení apod.

3.1.1. Peněžní deník

*Peněžní
deník*

Peněžní deník je systematický záznam hodnot dokladů, kterými jsou podloženy uskutečněné příjmy a výdaje peněžních prostředků v hotovosti i na bankovních účtech ovlivňující dílčí daňový základ poplatníka daně z příjmů podle § 7 zákona o daních z příjmů.

V peněžním deníku jsou jednotlivé záznamy nejčastěji uspořádány podle času, tedy podle toho, jak byly jednotlivé příjmy a výdaje uskutečňovány. Do peněžního deníku se zaznamenávají i příjmy a výdaje, které s podnikáním nesouvisí, ale byly k jejich uskutečnění použity prostředky získané nebo určené k podnikání. Samozřejmě pak tyto příjmy ani výdaje nelze zahrnout do základu daně z příjmů.

Peněžní deník

Č.op.	PS	1	2	3	4	KS
Popis případu						
Pokladna						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Banka						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Průběžné položky						
Příjmy						
Výdaje						
Příjmy zahrnované do základu daně (D)						
Prodej zboží, výr. a služeb						
Ostatní						
Výdaje zahrnované do základu daně (D)						
Nákup zásob, služ., NM						
Mzdy						
Provozní režie						
Příjmy neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Přijaté úvěry						
Osobní peněžní vklady						
Ostatní						
Výdaje neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Splátky úvěrů						
Osobní spotřeba						
Nákup HM						
Pojistné						
Ostatní						

3.1.2. Kniha pohledávek, kniha závazků*Pohledávka*

Pohledávka je chápána jako určité právo věřitele na vyrovnání závazku dlužníkem. Toto věřitelovo právo je vymahatelné a dlužník má povinnost svůj závazek splatit. K úhradě pohledávky dochází převážně v okamžiku příjmu peněžních prostředků věřitelem v plné výši pohledávky. Pohledávka vzniká například v případě, kdy podnikatel prodá své zboží, výrobky či poskytne služby na obchodní úvěr.

Kniha pohledávek

Kniha pohledávek je uspořádaná evidence všech pohledávek vzniklých z podnikání v daném daňovém období, ale i vzniklých v minulých daňových obdobích a dosud nezaplacených.

Předmětem evidence v knize pohledávek je vyfakturovaná částka, u plátců daně z přidané hodnoty částka včetně této daně. Kromě částky se u konkrétní pohledávky uvádí datum jejího vzniku, datum splatnosti, datum úhrady, odběratel.

Podnikatel může vést i několik knih pohledávek v závislosti na jejich druhu v důsledku přehlednosti. Jedná se například o knihu pohledávek v důsledku prodeje výrobků, zboží a služeb, o knihu ostatních pohledávek jako jsou pohledávky z poskytnutých záloh, z poskytnutých úvěrů a půjček, pohledávky za zaměstnanci, pohledávky vůči státu apod.

Kniha pohledávek

Firma:							
Kniha pohledávek číslo:							
Zdaňovací období:							
Poř. číslo	Datum vystavení	Odběratel - dlužník	Částka	Datum splatnosti	Datum inkasa	Číslo dokladu inkasa	Poznámka

Závazek

Závazek je povinnost dlužníka zaplatit věřiteli (peněžně, naturálně, směnou apod.). Tato povinnost dlužníkovi vznikla na základě minulých událostí, jako je např. převzetí zboží nebo výrobků či přijetí služby od věřitele (dodavatele).

Kniha závazků

Kniha závazků je uspořádaná evidence všech závazků vzniklých z podnikání v daném daňovém období nebo v minulosti a dosud nezaplacených.

Předmětem evidence v knize závazků je vyfakturovaná částka, u plátců daně z přidané hodnoty částka včetně této daně. Kromě částky se u konkrétního závazku uvádí datum jeho vzniku, datum splatnosti, datum úhrady, dodavatel.

Stejně jako u pohledávek může podnikatel několik knih závazků v závislosti na jejich druhu v důsledku přehlednosti. Jedná se například o knihu závazků v důsledku nákupu materiálu, zboží a služeb, o knihu ostatních závazků jako jsou závazky z přijatých záloh, z přijatých úvěrů a půjček, závazky vůči zaměstnancům, závazky vůči státu apod.

Kniha závazků

Firma:							
Kniha závazků číslo:							
Zdaňovací období:							
Poř. číslo	Datum přijetí	Dlužník – věřitel	Částka	Datum splatnosti	Datum úhrady	Číslo dokladu úhrady	Poznámka

3.1.3. Kniha a karty dlouhodobého hmotného majetku

Kniha hmotného majetku

Kniha hmotného majetku (dlouhodobého) je uspořádaná evidence takového hmotného majetku, který vyhovuje definici podle zákona o daních z příjmů a který je zároveň podnikatelem používán k podnikání a u kterého

budou uplatňovány odpisy pro zjištění dílčího základu daně dle § 7 zákona o daních z příjmů.

V knize hmotného majetku se uvádějí záznamy jak o odpisovaném majetku, tak i o majetku neodpisovaném (např. pozemky).

Evidence hmotného majetku se zabezpečuje především prostřednictvím karet hmotného majetku. Pro zajištění řádných podkladů pro zjištění základu daně je vhodné, aby karta majetku obsahovala:

- inventární číslo,
- název,
- datum pořízení,
- datum uvedení majetku do užívání,
- vstupní cenu včetně uvedení soupisu dokladů, ze kterých se vstupní cena skládá,
- datum změny vstupní ceny a její důvod,
- hodnotu změny vstupní ceny,
- daňovou odpisovou skupinu,
- metodu odpisování,
- uplatněné odpisy v jednotlivých letech,
- oprávk (kumulované odpisy za dobu odpisování),
- zůstatkovou cenu,
- datum vyřazení,
- způsob vyřazení.

Pro lepší přehlednost je vhodné následně vytvořit soupis jednotlivých karet majetku, ve kterém postačí uvést:

- inventární číslo majetku,
- název majetku,
- datum uvedení majetku do užívání,
- datum vyřazení majetku,
- vstupní cenu majetku.

Soupis karet dlouhodobého hmotného majetku

Inventární číslo	Název majetku	Datum uvedení majetku do užívání	Datum vyřazení	Vstupní cena	Poznámka

Karta dlouhodobého hmotného majetku

Firma:					
Inventární karta dlouhodobého majetku číslo:					
Název dlouhodobého majetku:					
Popis majetku:					
Způsob (metoda) odpisování:					
Daňová odpisová skupina:					
Tvorba vstupní (pořizovací) ceny					
Číslo dokladu	Datum pořízení	Popis dlouhodobého majetku	Částka v Kč	Pořizovací cena v Kč kumulovaná	Poznámka
Výsledná vstupní cena:					
Datum uvedení do užívání:					
Přehled daňových odpisů v jednotlivých letech					
Rok	Roční daňový odpis	Oprávký	Daňová zůstatková cena		
Datum vyřazení majetku:					
Způsob vyřazení majetku:					

Pozn.: Pojmy jsou podrobně vysvětleny v kap. 4.2.

3.1.4. Kniha zásob

Kniha zásob je uspořádaná evidence všech předmětů, které vyhovují definici zásob dle účetních předpisů a které jsou používány podnikatelem k podnikání.

Skladová karta

Firma:							
Skladová karta číslo:							
Druh zásoby:							
Inventární číslo:							
Měrná jednotka:							
Datum	Číslo dokladu	Příjem MJ	Příjem Kč	Výdej MJ	Výdej Kč	Zůstatek MJ	Zůstatek Kč
	Počáteční stav	x	x	x	x		
	Konečný stav	x	x	x	x		

Příklad 3.1

	Obchodní transakce	Knihy
1.	Podnikatel (prodej ovoce) vystavil odběrateli fakturu za prodej ovoce.	
2.	Podnikatel (prodej ovoce) přijal úhradu za prodej ovoce z op. 1.	
3.	Podnikatel (pronajímatel skladů) přijal půjčku 500 000 na rekonstrukci skladu.	
4.	Podnikatel (pronajímatel skladů) přijal nájemné za pronájem skladů.	
5.	Podnikatel (vedení daňové evidence) přijal úhradu za své služby.	
6.	Podnikatel (vedení daňové evidence) přijal úroky z vkladů na běžném účtu.	
7.	Podnikatel (vzdělávací agentura) přijal peněžní dar na svoji činnost.	
8.	Podnikatel (kadeřnictví) přijal náhradu od pojišťovny za vykradený kadeřnický salón.	
9.	Podnikatel (květinářství) přijal úhradu za prodej automobilu, který byl v obchodním majetku podnikatele.	
10.	Podnikatel (prodej ovoce) zaplatil měsíční nájemné za sklad zboží dle smlouvy.	
11.	Podnikatel (sklad potravin) zaplatil za mrazicí pult 60 000.	
12.	Podnikatel (autodoprava) zaplatil finančnímu úřadu silniční daň za vozidla v podnikání.	
13.	Podnikatel (sklad potravin) uplatňuje odpisy mrazicího pultu.	
14.	Podnikatel (sklad potravin) zaplatil úroky za úvěr na výstavbu skladu.	

15.	Podnikatel (opravy elektro) zaplatil 6 000 za vrtačku, kterou používá k provádění oprav.	
16.	Podnikatel (trafika) zaplatil mzdy zaměstnancům.	
17.	Podnikatel (trafika) zaplatil sociální a zdravotní pojištění za svoji osobu.	
18.	Podnikatel (vedení účetnictví) zaplatil za nakoupené akcie evidované v obchodním majetku.	
19.	Podnikatel (obchodní činnost) zaplatil penále za pozdní úhradu dodavatelské faktury.	
20.	Podnikatel (obchodní činnost) vyřadil zboží z důvodu jeho zničení (požár).	
21.	Podnikatel (daňový poradce) zaplatil poplatky komoře daňových poradců.	
22.	Podnikatel (poradenství) zaplatil zaměstnanci výdaje na služební cestu.	
23.	Podnikatel zaplatil za rekonstrukci skladu 180 000.	
24.	Podnikatel koupil a převzal nový traktor.	
25.	Podnikatel přijal zboží dle dodacího listu.	

Úkoly:

– Určete, v jakých knihách bude daná transakce zaznamenána.

4. Evidence majetku a závazků

4.1 Nakupované zásoby

Zásoby jsou majetkem, který je v podniku držen krátkodobě, maximálně do jednoho roku. Na rozdíl od dlouhodobého majetku jsou zásoby spotřebovávány jednorázově.

*Členění
zásob*

Zásoby obecně členíme takto:
– nakupované,
– vyrobené.

Mezi nakupované zásoby řadíme materiál a zboží. Zboží je movitá věc, která je nakoupena za účelem dalšího prodeje. Naopak materiál je movitá věc, která je určena k dalšímu zpracování (následně vznikne výrobek), anebo která je určena k přímé spotřebě v podniku. Mezi zásoby vyrobené řadíme nedokončenou výrobu a výrobky.

*Oceňování
zásob*

Zásoby lze v okamžiku pořízení ocenit:
– pořizovací cenou, což je cena pořízení včetně vedlejších nákladů souvisejících s pořízením,
– vlastními náklady,
– reprodukční pořizovací cenou, což je cena, za kterou by byl majetek pořízen v okamžiku, kdy se o něm účtuje,
– na bázi ceny zjištěné pro účel daně dědické a darovací.

*Pořízení
zásob*

Vzhledem k tomu, že daňová evidence je založena na bázi peněžních toků, dodání zboží základ daně neovlivňuje, ale ovlivní ho až jeho úhrada. Došlá faktura za nakoupené zboží bude zaevidována do pomocné knihy – knihy závazků, aby podnikatel měl přehled o stavu dosud neuhrazených závazků. V okamžiku úhrady došlé faktury za dodávku zboží bude proveden zápis výdaje do peněžního deníku, který bude v plné výši považován za výdaj na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Zároveň bude proveden zápis v knize závazků o uskutečněné úhradě.

*Skladová
evidence*

Ale aby podnikatel měl přehled o stavu zásob, je nutné, aby vedl řádnou skladovou evidenci, tzn., aby na jednotlivých skladových kartách zaznamenával veškeré pohyby těchto zásob (příjmy a výdaje zásob) bez ohledu na peněžní toky související s pohybem zásob.

*Vyřazení
zásob*

Při prodeji zásob na fakturu nebude ovlivněn základ daně, neboť zatím nedošlo k příjmu peněžních prostředků. Skutečnost se zaznamená pouze do knihy pohledávek. Současně se zápisem do knihy pohledávek bude proveden záznam o snížení zásob na skladové kartě. Ani tento záznam nijak neovlivní základ daně. Daňový základ ovlivní až inkaso pohledávky.

V daňové evidenci se zásoby stávají daňovým výdajem v okamžiku jejich úhrady, tzn. bez ohledu na to, zda byly již tyto zásoby dále prodány. Daňovým příjmem se stávají prodané zásoby až v okamžiku přijetí úhrady z prodeje těchto zásob.

V praxi může nastat situace, že daňový příjem z prodeje zásob bude předcházet vzniku daňového výdaje při úhradě pořízených zásob, tzn., že zásoby, které jsme prodali, již máme od odběratelů zaplacené, ale sami jsme ještě našim dodavatelům tyto zásoby neuhradili.

4.1.1. Podnikatel nakupující a prodávající zboží

Příklad 4.1

Pan Novák je drobný živnostník zabývající se prodejem pánské obuvi. Do podnikání vložil finanční prostředky v hotovosti ve výši 300 000. V centru města si pronajal malý obchod. V prodejně prodává sám.

V průběhu měsíce března roku 20X0 uskutečnil následující peněžní příjmy a peněžní výdaje v hotovosti.

1. Zaplatil za nakoupené zboží včetně dopravy 180 000 (200 párů bot po 900).
2. Zaplatil za pronájem prodejny 10 000.
3. Zaplatil za spotřebu elektrické energie v prodejně 1 000.
4. Zaplatil za kancelářské potřeby 600.
5. Zaplatil za telefonní poplatky 500.
6. Zaplatil za úklid prodejny 2 000.
7. Prodal polovinu zásob zboží a inkasoval v hotovosti 120 000 (100 párů bot po 1 200).
8. Pro osobní potřebu si z pokladny vzal 20 000.

Úkoly:

- Zaznamenejte výše uvedené peněžní příjmy a výdaje v peněžním deníku.
- Zaznamenejte pohyb zboží na skladových kartách.
- Jaký je stav peněžních prostředků v hotovosti na konci března roku 20X0?
- Které z peněžních výdajů nelze považovat za daňově uznatelné výdaje?
- Kolik činí výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů za březen roku 20X0?

Firma:							
Skladová karta číslo:							
Druh zásoby:							
Inventární číslo:							
Měrná jednotka:							
Datum	Číslo dokladu	Příjem MJ	Příjem Kč	Výdej MJ	Výdej Kč	Zůstatek MJ	Zůstatek Kč
	Počáteční stav	x	x	x	x		
	Konečný stav	x	x	x	x		

Č.op.	PS	1	2	3	4	Převod
Popis případu						
Pokladna						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Banka						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Průběžné položky						
Příjmy						
Výdaje						
Příjmy zahrnované do základu daně (D)						
Prodej zboží, výr. a služeb						
Ostatní						
Výdaje zahrnované do základu daně (D)						
Nákup zásob, služ., NM						
Mzdy						
Provozní režie						
Příjmy neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Přijaté úvěry						
Osobní peněžní vklady						
Ostatní						
Výdaje neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Splátky úvěrů						
Osobní spotřeba						
Nákup HM						
Pojistné						
Ostatní						

Č.op.	Převod	5	6	7	8	KS
Popis případu						
Pokladna						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Banka						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Průběžné položky						
Příjmy						
Výdaje						
Příjmy zahrnované do základu daně (D)						
Prodej zboží, výr. a služeb						
Ostatní						
Výdaje zahrnované do základu daně (D)						
Nákup zásob, služ., NM						
Mzdy						
Provozní režie						
Příjmy neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Přijaté úvěry						
Osobní peněžní vklady						
Ostatní						
Výdaje neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Splátky úvěrů						
Osobní spotřeba						
Nákup HM						
Pojistné						
Ostatní						

Příklad 4.2

Pan Dvořák vlastní rodinný dům v hodnotě 3 000 000, na spořicírovém účtu má 800 000. Pan Dvořák je drobný živnostník zabývající se prodejem nealkoholických nápojů. Do podnikání vložil finanční prostředky ve výši 400 000, které uložil na nově zřízený bankovní účet. V průmyslové zóně města si pronajal skladové prostory. Ve skladě společně s ním pracuje jeden skladník. Peněžní příjmy a peněžní výdaje uskutečňuje prostřednictvím bankovního účtu.

V průběhu měsíce června roku 20X0 došlo k následujícím skutečnostem:

1. Obdržel fakturu za nakoupené zboží včetně dopravy 110 000 (10 000 ks lahví po 11).
2. Zaplatil za pronájem skladu 10 000.
3. Zaplatil za spotřebu elektrické energie ve skladě 1 000.
4. Zaplatil za kancelářské potřeby 500.
5. Zaplatil za telefonní poplatky 500.
6. Vystavil fakturu za prodej poloviny zboží na 100 000 (5 000 ks lahví po 20).
7. Zaplatil skladníkovi za práci včetně daňových povinností 15 000.
8. Pro osobní potřebu si vzal 12 000, peněžní prostředky převedl na svůj spořicírový účet.

Úkoly:

- Zaznamenejte výše uvedené peněžní příjmy a peněžní výdaje v peněžním deníku.
- Zaznamenejte pohyb zboží na skladových kartách.
- Zaznamenejte pohledávky a závazky v příslušných knihách.
- Jaký je stav peněžních prostředků na bankovním účtu na konci června roku 20X0?
- Které z peněžních výdajů nelze považovat za daňově uznatelné výdaje?
- Kolik činí výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů za červen roku 20X0?

Firma:							
Skladová karta číslo:							
Druh zásoby:							
Inventurní číslo:							
Měrná jednotka:							
Datum	Číslo dokladu	Příjem MJ	Příjem Kč	Výdej MJ	Výdej Kč	Zůstatek MJ	Zůstatek Kč
	Počáteční stav	x	x	x	x		
	Konečný stav	x	x	x	x		

Firma:							
Kniha pohledávek číslo:							
Zdaňovací období:							
Poř. číslo	Datum vystavení	Odběratel - dlužník	Částka	Datum splatnosti	Datum inkasa	Číslo dokladu inkasa	Poznámka

Firma:							
Kniha závazků číslo:							
Zdaňovací období:							
Poř. číslo	Datum přijetí	Dlužník - věřitel	Částka	Datum splatnosti	Datum úhrady	Číslo dokladu úhrady	Poznámka

Č.op.	PS	1	2	3	4	Převod
Popis případu						
Pokladna						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Banka						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Průběžné položky						
Příjmy						
Výdaje						
Příjmy zahrnované do základu daně (D)						
Prodej zboží, výr. a služeb						
Ostatní						
Výdaje zahrnované do základu daně (D)						
Nákup zásob, služ., NM						
Mzdy						
Provozní režie						
Příjmy neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Přijaté úvěry						
Osobní peněžní vklady						
Ostatní						
Výdaje neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Splátky úvěrů						
Osobní spotřeba						
Nákup HM						
Pojistné						
Ostatní						

Č.op.	Převod	5	6	7	8	KS
Popis případu						
Pokladna						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Banka						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Průběžné položky						
Příjmy						
Výdaje						
Příjmy zahrnované do základu daně (D)						
Prodej zboží, výr. a služeb						
Ostatní						
Výdaje zahrnované do základu daně (D)						
Nákup zásob, služ., NM						
Mzdy						
Provozní režie						
Příjmy neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Přijaté úvěry						
Osobní peněžní vklady						
Ostatní						
Výdaje neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Splátky úvěrů						
Osobní spotřeba						
Nákup HM						
Pojistné						
Ostatní						

Příklad 4.3

Navážeme na předchozí příklad 4.2.

V průběhu měsíce července roku 20X0 došlo k následujícím skutečnostem:

1. Na bankovní účet byla připsána částka 100 000 za prodané zboží v červnu roku 20X0.
2. Zaplatil 110 000 za nakoupené zboží v červnu roku 20X0.
3. Zaplatil za pronájem skladu 10 000.
4. Zaplatil za spotřebu elektrické energie ve skladě 1 000.
5. Zaplatil za telefonní poplatky 500.
6. Vystavil fakturu za prodej zboží na 60 000 (3 000 ks lahví po 20).
7. Zaplatil skladníkovi za práci včetně daňových povinností 15 000.
8. Pro osobní potřebu si vzal 12 000, opět peněžní prostředky převedl na sporožirový účet.

Úkoly:

- Převezměte stavy v jednotlivých knihách z předchozího příkladu.
 - Zaznamenejte výše uvedené peněžní příjmy a peněžní výdaje v peněžním deníku.
 - Zaznamenejte pohyb zboží na skladových kartách.
 - Zaznamenejte pohledávky a závazky v příslušných knihách.
 - Jaký je stav peněžních prostředků na bankovním účtu na konci července roku 20X0?
 - Které z peněžních výdajů nelze považovat za daňově uznatelné výdaje?
 - Kolik činí výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů za červenec roku 20X0?
-

Firma:							
Skladová karta číslo:							
Druh zásoby:							
Inventární číslo:							
Měrná jednotka:							
Datum	Číslo dokladu	Příjem MJ	Příjem Kč	Výdej MJ	Výdej Kč	Zůstatek MJ	Zůstatek Kč
	Počáteční stav	x	x	x	x		
	Konečný stav	x	x	x	x		

Firma:							
Kniha pohledávek číslo:							
Zdaňovací období:							
Poř. číslo	Datum vystavení	Odběratel - dlužník	Částka	Datum splatnosti	Datum inkasa	Číslo dokladu inkasa	Poznámka

Firma:							
Kniha závazků číslo:							
Zdaňovací období:							
Poř. číslo	Datum přijetí	Dlužník - věřitel	Částka	Datum splatnosti	Datum úhrady	Číslo dokladu úhrady	Poznámka

Č.op.	PS	1	2	3	4	Převod
Popis případu						
Pokladna						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Banka						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Průběžné položky						
Příjmy						
Výdaje						
Příjmy zahrnované do základu daně (D)						
Prodej zboží, výr. a služeb						
Ostatní						
Výdaje zahrnované do základu daně (D)						
Nákup zásob, služ., NM						
Mzdy						
Provozní režie						
Příjmy neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Přijaté úvěry						
Osobní peněžní vklady						
Ostatní						
Výdaje neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Splátky úvěrů						
Osobní spotřeba						
Nákup HM						
Pojistné						
Ostatní						

Č.op.	Převod	5	6	7	8	KS
Popis případu						
Pokladna						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Banka						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Průběžné položky						
Příjmy						
Výdaje						
Příjmy zahrnované do základu daně (D)						
Prodej zboží, výr. a služeb						
Ostatní						
Výdaje zahrnované do základu daně (D)						
Nákup zásob, služ., NM						
Mzdy						
Provozní režie						
Příjmy neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Přijaté úvěry						
Osobní peněžní vklady						
Ostatní						
Výdaje neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Splátky úvěrů						
Osobní spotřeba						
Nákup HM						
Pojistné						
Ostatní						

Příklad 4.4

Prodejem pneumatik se zabývá pan Nový. Do podnikání vložil finanční prostředky ve výši 400 000, které uložil ve výši 200 000 na nově zřízený bankovní účet a do pokladny také ve výši 200 000. Na kraji města si pronajal skladové prostory. Ve skladě společně s ním pracuje jeden skladník.

V průběhu měsíce září roku 20X0 došlo k následujícím skutečnostem:

1. Z běžného účtu zaplatil za nakoupené zboží 160 000 (160 ks po 1 000).
2. Zaplatil v hotovosti za pronájem skladu 10 000.
3. Zaplatil z běžného účtu za spotřebu elektrické energie ve skladě 1 000.
4. Vystavil fakturu za prodej zboží na 120 000 (80 ks po 1 500).
5. Prodal zboží v hotovosti a inkasoval 112 000 (80 ks po 1 400).
6. Zaplatil hotově skladníkovi za práci včetně daňových povinností 15 000.
7. Zaplatil za sebe zálohu na sociální a zdravotní pojištění z běžného účtu ve výši 3 000.
8. Pro osobní potřebu si vzal z pokladny 12 000.

Úkoly:

- Zaznamenejte výše uvedené peněžní příjmy a peněžní výdaje v peněžním deníku.
 - Zaznamenejte pohyb zboží na skladových kartách.
 - Zaznamenejte pohledávky a závazky v příslušných knihách.
 - Jaký je stav peněžních prostředků v hotovosti a na bankovním účtu na konci září roku 20X0?
 - Které z peněžních výdajů nelze považovat za daňově uznatelné výdaje?
 - Kolik činí výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů za září roku 20X0?
-

Firma:							
Skladová karta číslo:							
Druh zásoby:							
Inventární číslo:							
Měrná jednotka:							
Datum	Číslo dokladu	Příjem MJ	Příjem Kč	Výdej MJ	Výdej Kč	Zůstatek MJ	Zůstatek Kč
	Počáteční stav	x	x	x	x		
	Konečný stav	x	x	x	x		

Firma:							
Kniha pohledávek číslo:							
Zdaňovací období:							
Poř. číslo	Datum vystavení	Odběratel - dlužník	Částka	Datum splatnosti	Datum inkasa	Číslo dokladu inkasa	Poznámka

Firma:							
Kniha závazků číslo:							
Zdaňovací období:							
Poř. číslo	Datum přijetí	Dlužník - věřitel	Částka	Datum splatnosti	Datum úhrady	Číslo dokladu úhrady	Poznámka

Č.op.	PS	1	2	3	4	Převod
Popis případu						
Pokladna						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Banka						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Průběžné položky						
Příjmy						
Výdaje						
Příjmy zahrnované do základu daně (D)						
Prodej zboží, výr. a služeb						
Ostatní						
Výdaje zahrnované do základu daně (D)						
Nákup zásob, služ., NM						
Mzdy						
Provozní režie						
Příjmy neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Přijaté úvěry						
Osobní peněžní vklady						
Ostatní						
Výdaje neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Splátky úvěrů						
Osobní spotřeba						
Nákup HM						
Pojistné						
Ostatní						

Č.op.	Převod	5	6	7	8	KS
Popis případu						
Pokladna						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Banka						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Průběžné položky						
Příjmy						
Výdaje						
Příjmy zahrnované do základu daně (D)						
Prodej zboží, výr. a služeb						
Ostatní						
Výdaje zahrnované do základu daně (D)						
Nákup zásob, služ., NM						
Mzdy						
Provozní režie						
Příjmy neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Přijaté úvěry						
Osobní peněžní vklady						
Ostatní						
Výdaje neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Splátky úvěrů						
Osobní spotřeba						
Nákup HM						
Pojistné						
Ostatní						

4.1.2. Podnikatel poskytující služby

Příklad 4.5

Pan Zapletal pracoval 15 let jako zaměstnanec opravárenské firmy. V roce 20X0 se rozhodl podnikat sám v oblasti oprav praček. Do podnikání vložil finanční prostředky ve výši 250 000, které složil jak do pokladny ve výši 150 000, tak na nově zřízený bankovní účet ve výši 100 000. K provozování své živnosti si pronajal malý nebytový prostor. Živnost provozuje sám bez zaměstnanců.

V průběhu měsíce srpna roku 20X0 došlo k následujícím skutečnostem:

1. V hotovosti zaplatil na pronájem dílny včetně médií 5 000.
2. V hotovosti si pořídil drobné nářadí v celkové hodnotě 15 000 (žádný kus nebyl dražší než 3 000).
3. V hotovosti zaplatil za kancelářské potřeby 200.
4. V hotovosti nakoupil materiál na dvě zakázky v celkové hodnotě 20 000.
5. Vystavil příjmový pokladní doklad na provedenou opravu ve výši 30 000.
6. Vystavil fakturu vydanou na provedenou opravu ve výši 25 000.
7. V hotovosti zaplatil za starší osobní auto 90 000.
8. V hotovosti uhradil pohonné hmoty ve výši 2 000.
9. Z běžného účtu zaplatil silniční daň za alikvotní část roku 20X0 1 000.
10. Zaplatil zálohu na sociální a zdravotní pojištění z běžného účtu ve výši 2 500.
11. Pro osobní potřebu si vzal z pokladny 10 000.
12. Bankovní poplatky za vedení běžného účtu 200.

Úkoly:

- Zaznamenejte výše uvedené peněžní příjmy a peněžní výdaje v peněžním deníku.
- Zaznamenejte pohledávky a závazky v příslušných knihách.
- Jaký je stav peněžních prostředků v hotovosti a na bankovním účtu na konci srpna roku 20X0?
- Které z peněžních výdajů nelze považovat za daňově uznatelné výdaje?
- Kolik činí výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů za srpen roku 20X0?

Firma:							
Kniha pohledávek číslo:							
Zdaňovací období:							
Poř. číslo	Datum vystavení	Odběratel - dlužník	Částka	Datum splatnosti	Datum inkasa	Číslo dokladu inkasa	Poznámka

Č.op.	PS	1	2	3	4	Převod
Popis případu						
Pokladna						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Banka						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Průběžné položky						
Příjmy						
Výdaje						
Příjmy zahrnované do základu daně (D)						
Prodej zboží, výr. a služeb						
Ostatní						
Výdaje zahrnované do základu daně (D)						
Nákup zásob, služ., NM						
Mzdy						
Provozní režie						
Příjmy neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Přijaté úvěry						
Osobní peněžní vklady						
Ostatní						
Výdaje neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Splátky úvěrů						
Osobní spotřeba						
Nákup HM						
Pojistné						
Ostatní						

Č.op.	Převod	5	6	7	8	Převod
Popis případu						
Pokladna						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Banka						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Průběžné položky						
Příjmy						
Výdaje						
Příjmy zahrnované do základu daně (D)						
Prodej zboží, výr. a služeb						
Ostatní						
Výdaje zahrnované do základu daně (D)						
Nákup zásob, služ., NM						
Mzdy						
Provozní režie						
Příjmy neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Přijaté úvěry						
Osobní peněžní vklady						
Ostatní						
Výdaje neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Splátky úvěrů						
Osobní spotřeba						
Nákup HM						
Pojistné						
Ostatní						

Č.op.	Převod	9	10	11	12	KS
Popis případu						
Pokladna						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Banka						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Průběžné položky						
Příjmy						
Výdaje						
Příjmy zahrnované do základu daně (D)						
Prodej zboží, výr. a služeb						
Ostatní						
Výdaje zahrnované do základu daně (D)						
Nákup zásob, služ., NM						
Mzdy						
Provozní režie						
Příjmy neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Přijaté úvěry						
Osobní peněžní vklady						
Ostatní						
Výdaje neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Splátky úvěrů						
Osobní spotřeba						
Nákup HM						
Pojistné						
Ostatní						

Příklad 4.6

Pan Hájek absolvent Univerzity třetího věku se rozhodl, že bude podnikat v oblasti poskytování účetních služeb. Do podnikání vložil finanční prostředky ve výši 210 000, které složil na nově zřízený bankovní účet. K provozování své živnosti si pronajal kancelář v office centru. Živnost provozuje za pomoci jedné zaměstnankyně.

V průběhu měsíce října roku 20X0 došlo k následujícím skutečnostem:

1. Z běžného účtu zaplatil nákup 2 počítačů v celkové výši 70 000 (každý po 35 000).
2. Z běžného účtu zaplatil na pronájem kanceláře včetně médií 10 000.
3. Z běžného účtu vybral hotovost ve výši 45 000 (jako dotaci pokladny).
4. Z běžného účtu zaplatil vybavení kanceláře ve výši 50 000 (žádný kus nebyl dražší než 40 000).
5. V hotovosti zaplatil za kancelářské potřeby 3 000.
6. Z běžného účtu zaplatil za telefonní poplatky 1 000.
7. V hotovosti nakoupil jednu tiskárnu za 8 000.
8. Vystavil faktury vydané za vedení účetnictví ve výši 100 000 (zákazník A 25 000, zákazník B 30 000, zákazník C 45 000, všechny vystavené 31. 10. 20X0 a splatné 15. 11. 20X0).
9. V hotovosti vyplatil zaměstnankyni čistou mzdu 10 000.
10. Z běžného účtu zaplatil sociální a zdravotní pojištění za zaměstnance a zálohu na daň z příjmů ze závislé činnosti ve výši 3 500.
11. Z běžného účtu zaplatil zálohu na sociální a zdravotní pojištění za sebe ve výši 2 500.
12. Pro osobní potřebu si vzal z pokladny 15 000.

Úkoly:

- Zaznamenejte výše uvedené peněžní příjmy a peněžní výdaje v peněžním deníku.
- Zaznamenejte pohledávky a závazky v příslušných knihách.
- Jaký je stav peněžních prostředků v hotovosti a na bankovním účtu na konci října roku 20X0?
- Které z peněžních výdajů nelze považovat za daňově uznatelné výdaje?
- Kolik činí výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů za říjen roku 20X0?

Firma:							
Kniha pohledávek číslo:							
Zdaňovací období:							
Poř. číslo	Datum vystavení	Odběratel - dlužník	Částka	Datum splatnosti	Datum inkasa	Číslo dokladu inkasa	Poznámka

Č.op.	PS	1	2	3	4	Převod
Popis případu						
Pokladna						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Banka						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Průběžné položky						
Příjmy						
Výdaje						
Příjmy zahrnované do základu daně (D)						
Prodej zboží, výr. a služeb						
Ostatní						
Výdaje zahrnované do základu daně (D)						
Nákup zásob, služ., NM						
Mzdy						
Provozní režie						
Příjmy neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Přijaté úvěry						
Osobní peněžní vklady						
Ostatní						
Výdaje neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Splátky úvěrů						
Osobní spotřeba						
Nákup HM						
Pojistné						
Ostatní						

Č.op.	Převod	5	6	7	8	Převod
Popis případu						
Pokladna						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Banka						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Průběžné položky						
Příjmy						
Výdaje						
Příjmy zahrnované do základu daně (D)						
Prodej zboží, výr. a služeb						
Ostatní						
Výdaje zahrnované do základu daně (D)						
Nákup zásob, služ., NM						
Mzdy						
Provozní režie						
Příjmy neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Přijaté úvěry						
Osobní peněžní vklady						
Ostatní						
Výdaje neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Splátky úvěrů						
Osobní spotřeba						
Nákup HM						
Pojistné						
Ostatní						

Č.op.	Převod	9	10	11	12	KS
Popis případu						
Pokladna						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Banka						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Průběžné položky						
Příjmy						
Výdaje						
Příjmy zahrnované do základu daně (D)						
Prodej zboží, výr. a služeb						
Ostatní						
Výdaje zahrnované do základu daně (D)						
Nákup zásob, služ., NM						
Mzdy						
Provozní režie						
Příjmy neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Přijaté úvěry						
Osobní peněžní vklady						
Ostatní						
Výdaje neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Splátky úvěrů						
Osobní spotřeba						
Nákup HM						
Pojistné						
Ostatní						

Příklad 4.7

Navážeme na předchozí příklad 4.6.

V průběhu měsíce listopadu roku 20X0 došlo k následujícím skutečnostem:

1. Pan Hájek si vyřídil u banky úvěr na nákup osobního automobilu ve výši 500 000, který byl připsán na běžný účet.
2. Obdržel fakturu za nákup osobního automobilu ve výši 580 000, kterou bude po dohodě hradit ve dvou splátkách k 30.11.20X0 a k 31.1.20X1.
3. Zaplatil z běžného účtu první splátku za nakoupený automobil ve výši 290 000.
4. Zákazník A uhradil fakturu ve výši 25 000 v hotovosti.
5. Zákazník C uhradil fakturu ve výši 45 000 na běžný účet.
6. Pan Hájek poskytl krátkodobou půjčku podnikateli panu Novákovi ve výši 10 000 vyplacenou z pokladny se splatností do konce roku 20X0 a úrokem 700.
7. Zákazník B v termínu splatnosti fakturu neuhradil, a proto po dohodě vystavil panu Hájkovi směnku na hodnotu 33 000 se splatností do konce roku.

Úkoly:

- Převezměte stavy v jednotlivých knihách z předchozího příkladu.
 - Zaznamenejte výše uvedené peněžní příjmy a peněžní výdaje v peněžním deníku.
 - Zaznamenejte pohledávky a závazky v příslušných knihách.
 - Jaký je stav peněžních prostředků v hotovosti a na bankovním účtu na konci listopadu roku 20X0?
 - Které z peněžních příjmů a výdajů nelze považovat za daňově uznatelné?
 - Kolik činí výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů za listopad roku 20X0?
-

Firma:							
Kniha pohledávek číslo: 1 - obchodní							
Zdaňovací období:							
Poř. číslo	Datum vystavení	Odběratel - dlužník	Částka	Datum splatnosti	Datum inkasa	Číslo dokladu inkasa	Poznámka

Firma:							
Kniha pohledávek číslo: 2 - ostatní							
Zdaňovací období:							
Poř. číslo	Datum vystavení	Odběratel - dlužník	Částka	Datum splatnosti	Datum inkasa	Číslo dokladu inkasa	Poznámka

Firma:							
Kniha závazků číslo: 1 - obchodní							
Zdaňovací období:							
Poř. číslo	Datum přijetí	Dlužník - věřitel	Částka	Datum splatnosti	Datum úhrady	Číslo dokladu úhrady	Poznámka

Firma:							
Kniha závazků číslo: 2 - ostatní							
Zdaňovací období:							
Poř. číslo	Datum přijetí	Dlužník - věřitel	Částka	Datum splatnosti	Datum úhrady	Číslo dokladu úhrady	Poznámka

Firma:					
Inventární karta dlouhodobého majetku číslo:					
Název dlouhodobého majetku:					
Popis majetku:					
Způsob (metoda) odpisování:					
Daňová odpisová skupina:					
Tvorba vstupní (pořizovací) ceny					
Číslo dokladu	Datum pořízení	Popis dlouhodobého majetku	Částka v Kč	Pořizovací cena v Kč kumulovaná	Poznámka
Výsledná vstupní cena:					
Datum uvedení do užívání:					
Přehled daňových odpisů v jednotlivých letech					
Rok	Roční daňový odpis	Oprávký	Daňová zůstatková cena		
Datum vyřazení majetku:					
Způsob vyřazení majetku:					

Č.op.	PS	1	2	3	4	Převod
Popis případu						
Pokladna						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Banka						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Průběžné položky						
Příjmy						
Výdaje						
Příjmy zahrnované do základu daně (D)						
Prodej zboží, výr. a služeb						
Ostatní						
Výdaje zahrnované do základu daně (D)						
Nákup zásob, služ., NM						
Mzdy						
Provozní režie						
Příjmy neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Přijaté úvěry						
Osobní peněžní vklady						
Ostatní						
Výdaje neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Splátky úvěrů						
Osobní spotřeba						
Nákup HM						
Pojistné						
Ostatní						

Č.op.	Převod	5	6	7	8	KS
Popis případu						
Pokladna						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Banka						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Průběžné položky						
Příjmy						
Výdaje						
Příjmy zahrnované do základu daně (D)						
Prodej zboží, výr. a služeb						
Ostatní						
Výdaje zahrnované do základu daně (D)						
Nákup zásob, služ., NM						
Mzdy						
Provozní režie						
Příjmy neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Přijaté úvěry						
Osobní peněžní vklady						
Ostatní						
Výdaje neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Splátky úvěrů						
Osobní spotřeba						
Nákup HM						
Pojistné						
Ostatní						

Příklad 4.8

Navážeme na předchozí příklad 4.7.

V průběhu měsíce prosince roku 20X0 měl pan Hájek volno, a přesto na bankovním výpisu byly zaznamenány následující pohyby:

1. Vrácená půjčka od podnikatele pana Nováka ve výši 10 700.
2. První splátka úvěru vůči bance ve výši 45 000 a 2 000 úrok.
3. Zákazník B uhradil směnku ve výši 33 000.
4. Výběr hotovosti 40 000 na nákup vánočních dárků.
5. Připsané úroky z vkladů na účtu (nezdaněné) 500.
6. Poplatky za vedení účtu u peněžního ústavu 1 800.

Úkoly:

- Vyjmenujte, které účetní knihy budeme potřebovat.
 - Zaznamenejte výše uvedené peněžní příjmy a peněžní výdaje v peněžním deníku.
 - Zaznamenejte pohledávky a závazky v příslušných knihách.
 - Jaký je stav peněžních prostředků v hotovosti a na bankovním účtu na konci listopadu roku 20X0?
 - Které z peněžních příjmů a výdajů nelze považovat za daňově uznatelné?
 - Kolik činí výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů za prosinec roku 20X0?
-

Firma:							
Kniha pohledávek číslo: 1 - obchodní							
Zdaňovací období:							
Poř. číslo	Datum vystavení	Odběratel - dlužník	Částka	Datum splatnosti	Datum inkasa	Číslo dokladu inkasa	Poznámka

Firma:							
Kniha pohledávek číslo: 2 - ostatní							
Zdaňovací období:							
Poř. číslo	Datum vystavení	Odběratel - dlužník	Částka	Datum splatnosti	Datum inkasa	Číslo dokladu inkasa	Poznámka

Firma:							
Kniha závazků číslo: 1 - obchodní							
Zdaňovací období:							
Poř. číslo	Datum přijetí	Dlužník - věřitel	Částka	Datum splatnosti	Datum úhrady	Číslo dokladu úhrady	Poznámka

Firma:							
Kniha závazků číslo: 2 - ostatní							
Zdaňovací období:							
Poř. číslo	Datum přijetí	Dlužník - věřitel	Částka	Datum splatnosti	Datum úhrady	Číslo dokladu úhrady	Poznámka

Č.op.	PS	1	2	3	4	Převod
Popis případu						
Pokladna						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Banka						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Průběžné položky						
Příjmy						
Výdaje						
Příjmy zahrnované do základu daně (D)						
Prodej zboží, výr. a služeb						
Ostatní						
Výdaje zahrnované do základu daně (D)						
Nákup zásob, služ., NM						
Mzdy						
Provozní režie						
Příjmy neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Přijaté úvěry						
Osobní peněžní vklady						
Ostatní						
Výdaje neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Splátky úvěrů						
Osobní spotřeba						
Nákup HM						
Pojistné						
Ostatní						

Č.op.	Převod	5	6	7	8	KS
Popis případu						
Pokladna						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Banka						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Průběžné položky						
Příjmy						
Výdaje						
Příjmy zahrnované do základu daně (D)						
Prodej zboží, výr. a služeb						
Ostatní						
Výdaje zahrnované do základu daně (D)						
Nákup zásob, služ., NM						
Mzdy						
Provozní režie						
Příjmy neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Přijaté úvěry						
Osobní peněžní vklady						
Ostatní						
Výdaje neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Splátky úvěrů						
Osobní spotřeba						
Nákup HM						
Pojistné						
Ostatní						

4.2 Dlouhodobý majetek

4.2.1. Dlouhodobý hmotný majetek

*Hmotný
majetek*

Zákon o daních z příjmů považuje za hmotný majetek:

- samostatné movité věci a soubory samostatných movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením, vstupní cenou vyšší než 40 000 a dobou použitelnosti delší než jeden rok,
- budovy, domy a byty nebo nebytové prostory,
- stavby,
- pěstitelské celky trvalých porostů s dobou plodnosti delší než tři roky,
- dospělá zvířata a jejich skupiny,
- jiný majetek v zákoně vymezený.

4.2.1.1. Pořízení dlouhodobého hmotného majetku

*Pořízení
hmotného
majetku*

Pořízení a zaplacení dlouhodobého hmotného majetku není výdajem, který by byl v okamžiku uskutečnění považován za výdaj zahrnovaný do základu daně. Je tomu tak proto, že dlouhodobý majetek podnikateli slouží několik zdaňovacích období, během kterých mu tento majetek přináší zdanitelné příjmy.

Základ daně přesto bude v jednotlivých letech snížen, avšak pouze o poměrnou část pořizovací ceny (vstupní ceny), a to ve formě daňových odpisů. Daňové odpisy jsou dány zákonem o daních z příjmů.

4.2.1.2. Odpisování dlouhodobého hmotného majetku

*Pojmy pro
odpisování*

Než přejdeme k výpočtům daňových odpisů, je nutné si vysvětlit některé pojmy:

Vstupní cena je cena, za kterou byl dlouhodobý majetek pořízen (včetně vedlejších nákladů souvisejících s pořízením)

Roční daňový odpis je částka, kterou lze uplatnit jako položku snižující základ daně v daném zdaňovacím období v souladu se zákonem o daních z příjmů.

Oprávky jsou při daňové evidenci kumulované daňové odpisy za dosavadní dobu odpisování dlouhodobého majetku.

Daňová zůstatková cena je rozdíl mezi vstupní cenou dlouhodobého majetku a dosavadními opravkami k dlouhodobému majetku.

*Odpisování
hmotného
majetku*

Zákon o daních z příjmů rozděluje dlouhodobý hmotný majetek do šesti odpisových skupin, kdy každé odpisové skupině odpovídá stanovená doba odpisování.

Tabulka: Odpisové skupiny

Odpisová skupina	Doba odpisování
1	3 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let

Metody odpisování

Zákon o daních z příjmů stanoví dvě základní **metody odpisování** dlouhodobého majetku:

- rovnoměrný odpis,
- zrychlený odpis.

Rovnoměrné odpisování

Při **rovnoměrném odpisování** je vstupní cena dlouhodobého majetku rozpouštěna rovnoměrně v jednotlivých letech odpisování.

V prvním roce (v roce pořízení a zařazení dlouhodobého hmotného majetku do užívání) vypočteme rovnoměrný daňový odpis jako součin vstupní ceny a roční odpisové sazby v prvním roce vyjádřené v procentech.

Rovnoměrný daňový odpis v dalších letech pak vypočteme jako součin vstupní ceny a roční odpisové sazby v dalších letech vyjádřené v procentech.

Tabulka: Roční odpisová sazba pro rovnoměrné odpisování (v %)

Odpisová skupina	1. rok	Další léta	Zvýšená vstupní cena
1	20	40	33,3
2	11	22,25	20
3	5,5	10,5	10
4	2,15	5,15	5
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2

Příklad 4.9

Pan Dvořák si v červnu roku 20X0 pořídil do skladu vysokozdvizný vozík za 150 000. Dle zákona o daních z příjmů je vozík zařazen do 2. odpisové skupiny.

Úkoly:

– Stanovte daňové odpisy v jednotlivých letech za předpokladu rovnoměrných odpisů.

Rok	Roční daňový odpis	Oprávký	Daňová zůstatková cena
20X0			
20X1			
20X2			
20X3			
20X4			

Příklad 4.10

Pan Nový si v září roku 20X0 pořídil stroj za 2 000 000. Dle zákona o daních z příjmů je stroj zařazen do 3. odpisové skupiny.

Úkoly:

– Stanovte daňové odpisy v jednotlivých letech za předpokladu rovnoměrných odpisů.

Rok	Roční daňový odpis	Oprávký	Daňová zůstatková cena
20X0			
20X1			
20X2			
20X3			
20X4			
20X5			
20X6			
20X7			
20X8			
20X9			

*Zrychlené
odpisování*

Při **zrychleném odpisování** není vstupní cena dlouhodobého majetku rozpuštěna rovnoměrně do daňových výdajů, ale v prvních letech odpisování se uplatňuje vyšší částka než v letech následujících. Daňové zrychlené odpisy mají degresivní charakter.

V prvním roce (v roce pořízení a zařazení dlouhodobého hmotného majetku do užívání) zrychlený daňový odpis vypočteme jako podíl vstupní ceny (cena, za kterou byl majetek pořízen) a koeficientu pro první rok odpisování.

Zrychlený daňový odpis v dalších letech pak vypočteme jako podíl dvojnásobku zůstatkové ceny a koeficientu pro další léta minus počet let, po které byl majetek již odepisován.

Tabulka: Koeficient pro zrychlené odpisování

Odpisová skupina	1. rok	Další léta	Zvýšená vstupní cena
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

Příklad 4.11

Pan Dvořák si v červnu roku 20X0 pořídil do skladu vysokozdvizný vozík za 150 000. Dle zákona o daních z příjmů je vozík zařazen do 2. odpisové skupiny.

Úkoly:

– Stanovte daňové odpisy v jednotlivých letech za předpokladu zrychlených odpisů.

Rok	Roční daňový odpis	Oprávký	Daňová zůstatková cena
20X0			
20X1			
20X2			
20X3			
20X4			

Příklad 4.12

Pan Nový si v září roku 20X0 pořídil stroj za 2 000 000. Dle zákona o daních z příjmů je stroj zařazen do 3. odpisové skupiny.

Úkoly:

– Stanovte daňové odpisy v jednotlivých letech za předpokladu zrychlených odpisů.

Rok	Roční daňový odpis	Oprávký	Daňová zůstatková cena
20X0			
20X1			
20X2			
20X3			
20X4			
20X5			
20X6			
20X7			
20X8			
20X9			

4.2.1.3. Technické zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku

Za **technické zhodnocení hmotného majetku** se považují:

- výdaje na dokončené nástavby,
- výdaje na dokončené přístavby,
- výdaje na dokončené stavební úpravy,
- výdaje na dokončené rekonstrukce,
- výdaje na dokončené rekonstrukce

pokud převýšily ve zdaňovacím období na jednom majetku v úhrnu 40 000.

Rekonstrukcí se rozumí fyzické zásahy do majetku, které mají za následek změnu jeho účelu nebo technických parametrů.

Modernizace znamená rozšíření vybavenosti nebo použitelnosti majetku.

Technické zhodnocení hmotného majetku, které na jednom majetku za jedno zdaňovací období **přesáhne** limit 40 000, **není výdajem**, který by byl v okamžiku uskutečnění považován za výdaj zahrnovaný do základu daně. O toto technické zhodnocení musí být zvýšena vstupní cena hmotného majetku a majetek bude dále odepisován ze zvýšené vstupní ceny.

Technické zhodnocení hmotného majetku, které na jednom majetku za jedno zdaňovací období **nepřesáhne** limit 40 000, **je výdajem**, který jel v okamžiku uskutečnění považován za výdaj zahrnovaný do základu daně.

Příklad 4.13

Pan Tlustý si v roce 20X0 pořídil budovu skladu za 900 000. Dle zákona o daních z příjmů je sklad zařazen do 5. odpisové skupiny. Pan Tlustý si zvolil metodu rovnoměrných odpisů. V roce 20X4 provedl rozsáhlou rekonstrukci skladu za 140 000.

Úkoly:

- Stanovte daňové odpisy v jednotlivých letech 20X0 až 20X9 (za prvních 10 let).

Rok	Roční daňový odpis	Oprávký	Daňová zůstatková cena
20X0			
20X1			
20X2			
20X3			
20X4			
20X5			
20X6			
20X7			
20X8			
20X9			

4.2.1.4. Vyřazení dlouhodobého hmotného majetku

Vyřazení hmotného majetku

V případě, že dojde k **vyřazení dlouhodobého hmotného majetku** před jeho úplným odepsáním, lze v daném zdaňovacím období uplatnit daňový odpis pouze ve výši poloviny řádného ročního daňového odpisu. Daňovou zůstatkovou cena pak lze ve většině případů uplatnit jako položku snižující základ daně.

Příklad 4.14

Pan Kvapil si pro svou podnikatelskou činnost pořídil v dubnu 20X0 dodávkový vůz, za který zaplatil 600 000. Dle zákona o daních z příjmů je vůz zařazen do 2. odpisové skupiny. Používá metodu daňových rovnoměrných odpisů. V listopadu 20X3 tento dodávkový vůz prodal za 250 000, platbu inkasoval v hotovosti.

Úkoly:

- Stanovte daňové odpisy v jednotlivých letech.
- Stanovte v roce prodeje výši daňového odpisu.
- Stanovte v roce prodeje výši daňové zůstatkové ceny.
- Jaká je výše peněžních výdajů a peněžních příjmů v jednotlivých letech?
- Jak ovlivní uvedené transakce základ daně v roce prodeje.

Rok	Roční daňový odpis	Oprávký	Daňová zůstatková cena
20X0			
20X1			
20X2			
20X3			
20X4			

Příklad 4.15

Pan Brázda si pro svou podnikatelskou činnost pořídil v dubnu 20X0 dodávkový vůz, za který zaplatil 600 000. Dle zákona o daních z příjmů je vůz zařazen do 2. odpisové skupiny. Používá metodu daňových zrychlených odpisů. V březnu 20X5 tento dodávkový vůz prodal za 100 000, platbu inkasoval v hotovosti.

Úkoly:

- Stanovte daňové odpisy v jednotlivých letech.
- Stanovte v roce prodeje výši daňového odpisu.
- Stanovte v roce prodeje výši daňové zůstatkové ceny.
- Jaká je výše peněžních výdajů a peněžních příjmů v jednotlivých letech?
- Jak ovlivní uvedené transakce základ daně v roce prodeje.

Rok	Roční daňový odpis	Oprávký	Daňová zůstatková cena
20X0			
20X1			
20X2			
20X3			
20X4			

4.2.2. Dlouhodobý nehmotný majetek

Nehmotný majetek

Nehmotný majetek pro daňovou evidenci není v zákoně o daních z příjmů samostatně definován, a proto se pro jeho vymezení použijí účetní předpisy.

Účetní předpisy za dlouhodobý nehmotný majetek považují:

- zřizovací výdaje,
- nehmotné výsledky výzkumu a vývoje,
- software,
- ocenitelná práva,
- goodwill,
- jiný dlouhodobý nehmotný majetek.

Na rozdíl od dlouhodobého hmotného majetku se dlouhodobý nehmotný majetek v daňové evidenci neodepisuje. Uhrazená vstupní cena (pořizovací cena) dlouhodobého nehmotného majetku je daňovým výdajem, který jednorázově snižuje základ daně.

4.3 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty (DPH) z hlediska daňového systému v České republice řadíme mezi nepřímé daně. Daň z přidané hodnoty je to proto, že se zdaňuje pouze přidaná hodnota uskutečněná plátcem.

Plátce DPH

Osobou povinnou k dani z přidané hodnoty je fyzická osoba, která samostatně uskutečňuje ekonomické činnosti. Ekonomickou činností se rozumí soustavná činnost výrobců, obchodníků, osob poskytujících služby a soustavné činnosti vykonávané podle zvláštních právních předpisů (lékaři, právníci, účetní znalci apod.).

Osobou povinnou k dani z přidané hodnoty je taková osoba, která má místo podnikání nebo provozovnu v tuzemsku a pokud její obrat přesáhne za nejbližších 12 předcházejících po sobě jsoících kalendářních měsíců částku 1 000 000 Kč.

Den uskutečnění zdanitelného plnění

Pro potřeby zákona o dani z přidané hodnoty je důležitý tzv. **den uskutečnění zdanitelného plnění**. V tento den vzniká plátcí uplatnit daň na výstupu, neboli zaevidovat závazek vůči státu z titulu prodeje zboží, výrobku nebo služby.

Plátce je povinen přiznat **daň na výstupu** ke dni zdanitelného plnění.

Sazby daně

U zdanitelného plnění se uplatňuje:

- základní sazba daně ve výši 19%, nebo
- snížená sazba daně ve výši 9%.

Odpočet daně

Nárok na **odpočet daně na vstupu** má plátce, pokud přijatá zdanitelná plnění použije pro uskutečnění své ekonomické činnosti. Plátce prokazuje nárok na odpočet daně daňovým dokladem, který byl vystaven plátcem a který musí obsahovat všechny náležitosti dané zákonem o dani z přidané hodnoty.

Zdaňovací období

Zdaňovacím obdobím může být:

- kalendářní čtvrtletí, nebo
- kalendářní měsíc.

Evidence DPH

Plátce daně z přidané hodnoty je povinen vést v evidenci veškeré údaje vztahující se k jeho daňové povinnosti, zejména údaje pro správné stanovení daňové povinnosti. Plátce je povinen vést evidenci v takovém členění, aby sestavil daňové přiznání v požadované struktuře.

Daňové přiznání se podává do 25 dnů po skončení zdaňovacího období na předepsaném formuláři. Vlastní daňová povinnost je splatná ve lhůtě pro podání daňového přiznání.

Podnikatel vedoucí daňovou evidenci pro evidenci daně z přidané hodnoty na výstupu a vstupu vede pomocnou knihu např. v následující struktuře.

Datum	Doklad	Přijatá zdanitelná plnění – tuzemsko (daň na vstupu)				Uskutečněná zdanitelná plnění – tuzemsko (daň na výstupu)			
		Zdan. plnění	19%	Zdan. plnění	9%	Zdan. plnění	19%	Zdan. plnění	9%
	Daň na vstupu celkem					X	X	X	X
	Daň na výstupu celkem	X	X	X	X				
	Výsledná daňová povinnost								

Příklad 4.16

Pan Novotný je drobný živnostník, který poskytuje poradenské služby. Do podnikání vložil finanční prostředky ve výši 200 000, které složil na nově zřízený bankovní účet ve výši 180 000 a 20 000 vložil do pokladny. K provozování své živnosti si pronajal kancelář v office centru. Je dobrovolně zaregistrován jako měsíční plátcé daně z přidané hodnoty.

V průběhu měsíce února roku 20X0 došlo k následujícím skutečnostem:

1. Přijal fakturu za nákup počítače ve výši 30 000 bez DPH, DPH 19%.
2. Přijal fakturu za pronájem kanceláře ve výši 8 000 bez DPH, DPH 19%.
3. Přijal fakturu za nákup vybavení kanceláře ve výši 50 000 bez DPH (psací stůl 10 000, křeslo 5 000, skříň 13 000, stůl 7 000, 6 ks židlí každá po 1 500, stůl pod počítač 6 000), DPH 19%.
4. Vystavil fakturu za poradenské služby zákazníkovi A ve výši 40 000 bez DPH, DPH 19%.
5. V hotovosti zaplatil za kancelářské potřeby 3 000 bez DPH, DPH 19%.
6. Vystavil fakturu a inkasoval v hotovosti za poradenské služby od zákazníka B 30 000 bez DPH, DPH 5%.
7. Přijal fakturu za nákup kopírky ve výši 45 000 bez DPH, DPH 19%.
8. Z běžného účtu byla zaplacená faktura za nákup počítače ve výši 35 700.

Úkoly:

- Zaznamenejte výše uvedené peněžní příjmy a peněžní výdaje v peněžním deníku.
- Zaznamenejte pohledávky a závazky v příslušných knihách.
- Sestavte záznamní povinnost k DPH za únor roku 20X0.
- Jaký je stav peněžních prostředků v hotovosti a na bankovním účtu na konci listopadu roku 20X0?
- Které z peněžních příjmů a výdajů nelze považovat za daňově uznatelné?

– Kolik činí výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů za únor roku 20X0?

Č.op.	PS					KS
Popis případu						
Pokladna						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Banka						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Průběžné položky						
Příjmy						
Výdaje						
Příjmy zahrnované do základu daně (D)						
Prodej zboží, výr. a služeb						
Ostatní						
Výdaje zahrnované do základu daně (D)						
Nákup zásob, služ., NM						
Mzdy						
Provozní režie						
Příjmy neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Přijaté úvěry						
Osobní peněžní vklady						
Ostatní						
Výdaje neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Splátky úvěrů						
Osobní spotřeba						
Nákup HM						
Pojistné						
Ostatní						

Firma:							
Kniha pohledávek číslo:							
Zdaňovací období:							
Poř. číslo	Datum vystavení	Odběratel - dlužník	Částka	Datum splatnosti	Datum inkasa	Číslo dokladu inkasa	Poznámka

Firma:					
Inventární karta dlouhodobého majetku číslo:					
Název dlouhodobého majetku:					
Popis majetku:					
Způsob (metoda) odpisování:					
Daňová odpisová skupina:					
Tvorba vstupní (pořizovací) ceny					
Číslo dokladu	Datum pořízení	Popis dlouhodobého majetku	Částka v Kč	Pořizovací cena v Kč kumulovaná	Poznámka
Výsledná vstupní cena:					
Datum uvedení do užívání:					
Přehled daňových odpisů v jednotlivých letech					
Rok	Roční daňový odpis	Oprávký	Daňová zůstatková cena		
Datum vyřazení majetku:					
Způsob vyřazení majetku:					

Příklad 4.17

Pan Černý je drobný živnostník, který se zabývá prodejem elektrického nářadí. Stav peněžních prostředků na běžném účtu činí 300 000, stav peněžních prostředků v hotovosti 50 000.

Stav zásob činí 3 ks vrtaček po 10 000 bez DPH, 6 ks okružních pil po 7 000 bez DPH, 2 ks elektrických hoblíků po 6 000 bez DPH.

Živnost provozuje v pronajaté prodejně. Je dobrovolně zaregistrován jako měsíční plátec daně z přidané hodnoty.

V průběhu měsíce dubna roku 20X0 došlo k následujícím skutečnostem:

1. Přijal fakturu za nákup 10 ks vrtaček po 9 500 bez DPH, DPH 19%.
2. Přijal a zaplatil v hotovosti fakturu za nákup 5 ks elektrických hoblíků po 6 200 bez DPH, DPH 19%.
3. Vystavil fakturu za prodej 5 ks vrtaček po 15 000 bez DPH a 5 ks okružních pil 11 000 bez DPH, DPH 19%.
4. Vystavil fakturu za hotové za prodej 2 ks okružních pil po 10 000 bez DPH, DPH 19%.
5. Zaplatil z běžného účtu fakturu z operace 2 ve výši
6. Na běžný účet přijal úhradu z operace 3 ve výši

Úkoly:

- Zaznamenejte výše uvedené peněžní příjmy a peněžní výdaje v peněžním deníku.
- Zaznamenejte pohyb zásob zboží na skladových kartách.
- Zaznamenejte pohledávky a závazky v příslušných knihách.
- Sestavte záznamní povinnost k DPH za duben roku 20X0.

Č.op.	PS					KS
Popis případu						
Pokladna						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Banka						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Průběžné položky						
Příjmy						
Výdaje						
Příjmy zahrnované do základu daně (D)						
Prodej zboží, výr. a služeb						
Ostatní						
Výdaje zahrnované do základu daně (D)						
Nákup zásob, služ., NM						
Mzdy						
Provozní režie						
Příjmy neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Přijaté úvěry						
Osobní peněžní vklady						
Ostatní						
Výdaje neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Splátky úvěrů						
Osobní spotřeba						
Nákup HM						
Pojistné						
Ostatní						

Firma:							
Skladová karta číslo:							
Druh zásoby:							
Inventární číslo:							
Měrná jednotka:							
Datum	Číslo dokladu	Příjem MJ	Příjem Kč	Výdej MJ	Výdej Kč	Zůstatek MJ	Zůstatek Kč
	Počáteční stav	x	x	x	x		
	Konečný stav	x	x	x	x		

Firma:							
Skladová karta číslo:							
Druh zásoby:							
Inventární číslo:							
Měrná jednotka:							
Datum	Číslo dokladu	Příjem MJ	Příjem Kč	Výdej MJ	Výdej Kč	Zůstatek MJ	Zůstatek Kč
	Počáteční stav	x	x	x	x		
	Konečný stav	x	x	x	x		

Firma:							
Skladová karta číslo:							
Druh zásoby:							
Inventární číslo:							
Měrná jednotka:							
Datum	Číslo dokladu	Příjem MJ	Příjem Kč	Výdej MJ	Výdej Kč	Zůstatek MJ	Zůstatek Kč
	Počáteční stav	x	x	x	x		
	Konečný stav	x	x	x	x		

4.4 Sociální a zdravotní pojištění podnikatele

Osoby samostatně výdělečně činné se rozdělují na 2 skupiny:

- osoby vykonávající hlavní výdělečnou činnost,
- osoby vykonávající vedlejší samostatnou výdělečnou činnost.

Vyměřovacím základem (ročním) osoby samostatně výdělečně činné je částka, kterou si sama určí, nejméně však ve výši 50% rozdílu mezi zdanitelnými příjmy a výdaji na dosažení, zajištění a udržení příjmů ze samostatné výdělečné činnosti.

*Sociální
pojištění*

Minimální měsíční záloha na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti osoby samostatně výdělečně činné pro rok 2008 činí 1 596 Kč (vypočítá se jako součin určeného vyměřovacího základu a koeficientu 0,296).

Pro osoby samostatně výdělečně činné, které jsou dobrovolně účastny nemocenského pojištění, se pojistné na nemocenské pojištění vypočte jako součin určeného vyměřovacího základu a koeficientu 0,044, tedy 238 Kč.

*Zdravotní
pojištění*

Pojistné na zdravotní pojištění činí 13,5% z minimálního vyměřovacího základu. Minimální měsíční záloha na pojistné, kterou hradí osoba samostatně výdělečně činná, činí 1 456 Kč.

Od 1. 1. 2008 sociální a zdravotní pojištění podnikatele není výdajem na dosažení, zajištění a udržení příjmů.

5. Závěrka daňové evidence

Pro daňovou evidenci není definován žádný závazný postup uzavírání zdaňovacího období.

Postup prací

Postup prací v rámci sestavování daňového přiznání fyzické osoby by mohl být následující:

- provést inventarizaci majetku a závazků,
 - zjištění skutečného stavu především peněžních prostředků, zásob, hmotného majetku, pohledávek a závazků,
 - vyhotovení inventarizačního zápisu o zjištění skutečného stavu,
 - úprava příjmů a výdajů o zjištěné rozdíly (především manka a škody),
- zjistit peněžní příjmy a peněžní výdaje v členění potřebném pro zjištění základu daně (zjištěno z peněžního deníku),
- provést daňové korekce,
 - úprava příjmů
 - » příjmy, u nichž byla daň z příjmů vybírána srážkou,
 - » příjmy, které byly u téhož poplatníka již daní z příjmů zdaněny,
 - » nepeněžní příjmy ze zápočtu vzájemných pohledávek,
 - » čerpání, rozpuštění zákonné rezervy,
 - » přijetí zdanitelných nepeněžních darů,
 - » hodnota hmotného majetku vytvořeného vlastní činností, byly-li výdaje evidovány mezi daňovými apod.
 - úprava výdajů
 - » odpisy hmotného majetku,
 - » zůstatková cena hmotného majetku ve výši uznané zákonem o daních z příjmů,
 - » poměrná část leasingové splátky,
 - » nepeněžní výdaje ze zápočtu vzájemných pohledávek,
 - » tvorba zákonné rezervy,
 - » čerpání, rozpuštění zákonné rezervy,
 - » darované zásoby apod.
- zjistit podklady pro odpočty snižující základ daně a daň,
- sestavit a podat daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob,
- sestavit a podat přehled o příjmech a výdajích OSVČ pro účely sociálního pojištění,
- sestavit a podat přehled o příjmech a výdajích OSVČ pro účely zdravotního pojištění,
- sestavit výkazy.

Podnikatel, který vede daňovou evidenci, nemá žádnou povinnost sestavovat výkaz o příjmech a výdajích a výkaz o majetku a závazcích. Přesto je vhodné tyto výkazy na konci zdaňovacího období sestavit, abychom získali ucelený přehled o zdanitelných příjmech a výdajích a zároveň o struktuře a hodnotě majetku a závazků.

*Výkaz
příjmů a
výdajů*

Příjmy	Na konci období
Prodej zboží	
Prodej výrobků a služeb	
Ostatní	
z toho: úroky	
Příjmy celkem	
Výdaje	
Nákup materiálu	
Nákup zboží	
Mzdy	
Pojistné	
Provozní režie	
Uzávěrková úprava výdajů	
z toho: odpisy dlouhodobého majetku	
Výdaje celkem	
Rozdíl mezi příjmy a výdaji	

*Výkaz
majetku a
závazků*

Majetek	Na začátku období	Na konci období
Dlouhodobý hmotný majetek		
Dlouhodobý nehmotný majetek		
Peněžní prostředky v hotovosti		
Peněžní prostředky na bankovních účtech		
Cenné papíry a peněžní vklady		
Zásoby		
Pohledávky		
Majetek celkem		
Závazky	Na začátku období	Na konci období
Závazky		
Úvěry a půjčky		
Rezervy		
Závazky celkem		
Rozdíl		

6. Sestavení daňového přiznání fyzické osoby

Příklad 6.1
řešený

Pan Horák dne 1. 12. 20X0 zahájil svou živnost – nákup a prodej kancelářské techniky. Do podnikání vložil hotovost na běžný účet 200 000 a do pokladny 100 000. Prodejnu otevřel v pronajatých prostorách (od neplátce DPH), kde platí měsíční nájemné 10 000. Zaměstnává jednu prodavačku, která dostává měsíčně mzdu 15 000. Pan Horák je od 1. 12. 20X0 plátce DPH.

V průběhu zdaňovacího období roku 20X0 došlo k následujícím skutečnostem:

Č. op.	Text	Částka	Evidence
1.	Nákup zboží A (20 ks po 3 000 bez DPH, DPH 19%) za hotové	60 000 11 400	Peněžní deník Skladní karta zásob Evidence DPH
2.	Faktura přijatá za nákup zboží B (30 ks po 7 000 bez DPH, DPH 19%)	210 000 39 900	Skladní karta zásob Kniha závazků Evidence DPH
3.	Nákup registrační pokladny za hotové včetně 19% DPH (7 500 + 1 425)	8 925	Peněžní deník Evidence DPH
4.	Úhrada nájemného za 12/20X0 z běžného účtu	10 000	Peněžní deník
5.	Prodej 10 ks zboží A po 7 000 bez DPH a prodej 10 ks zboží B po 15 000 bez DPH za hotové, DPH 19%	220 000 41 800	Peněžní deník Skladní karta zásob Evidence DPH
6.	Převod hotovosti z pokladny na běžný účet	150 000	Peněžní deník
7.	Úhrada přijaté faktury z op. 2 z běžného účtu	249 900	Peněžní deník Kniha závazků
8.	Prodej 5 ks zboží A po 7 400 bez DPH a prodej 10 ks zboží B po 16 000 bez DPH na fakturu, DPH 19%	197 000 37 430	Kniha pohledávek Skladní karta zásob Evidence DPH
9.	Poskytnutí peněžitého daru v hotovosti základní škole	5 000	Peněžní deník
10.	Na běžný účet byly připsány peněžní prostředky z poskytnutého bankovního úvěru na nákup dodávkového auta	300 000	Peněžní deník Kniha závazků ostatní
11.	Nákup dodávkového auta z běžného účtu DPH 19% bude použit rovnoměrný daňový odpis	300 000 57 000	Peněžní deník Karta hmotného majetku Evidence DPH
12.	Nákup kancelářských potřeb za hotové DPH 19%	3 000 570	Peněžní deník Evidence DPH
13.	Částečné inkaso pohledávky z op. 8 – přijato na běžný účet	184 430	Peněžní deník Kniha pohledávek
14.	Úhrada zálohy na sociální pojištění podnikatele za 12/20X0 z běžného účtu	1 834	Peněžní deník
15.	Úhrada zálohy na zdravotní pojištění podnikatele za 12/20X0 z běžného účtu	1 456	Peněžní deník
16.	Výplatní listina 12/20X0 - hrubá mzda - SP zaměstnance - ZP zaměstnance - záloha DzP - SP hrazené zaměstnavatelem - ZP hrazené zaměstnavatelem	15 000 1 200 675 975 3 900 1 350	Mzdová agenda
17.	Výplata čisté mzdy prodavačce v hotovosti	12 150	Peněžní deník Mzdová agenda
18.	Poplatky za vedení běžného účtu	300	Peněžní deník
19.	Připsané úroky z běžného účtu	100	Peněžní deník
20.	Úhrada úroků z poskytnutého bankovního úvěru z běžného účtu	750	Peněžní deník
21.	Výběr z běžného účtu pro osobní potřebu	18 000	Peněžní deník

Č.op.	PS	1	3	4	5	Převod
Popis případu						
Pokladna						
Příjmy					261 800	
Výdaje		71 400	8 925			
Zůstatek	100 000	29 600	20 675		282 475	282 475
Banka						
Příjmy						
Výdaje				10 000		
Zůstatek	200 000			190 000		190 000
Průběžné položky						
Příjmy						
Výdaje						
Příjmy zahrnované do základu daně (D)						
Prodej zboží, výr. a služeb					220 000	220 000
Ostatní						
Výdaje zahrnované do základu daně (D)						
Nákup zásob, služ., NM		60 000				60 000
Mzdy						
Provozní režie			7 500	10 000		17 500
Příjmy neovlivňující základ daně (N)						
DPH					41 800	41 800
Přijaté úvěry						
Osobní peněžní vklady						
Ostatní						
Výdaje neovlivňující základ daně (N)						
DPH		11 400	1 425			12 825
Splátky úvěrů						
Osobní spotřeba						
Nákup HM						
Pojistné						
Ostatní						

Č.op.	Převod	6	7	9	10	Převod
Popis případu						
Pokladna						
Příjmy						
Výdaje		150 000		5 000		
Zůstatek	282 475	132 475		127 475		127 475
Banka						
Příjmy		150 000			300 000	
Výdaje			249 900			
Zůstatek	190 000	340 000	90 100		390 100	390 100
Průběžné položky						
Příjmy		150 000				150 000
Výdaje		150 000				150 000
Příjmy zahrnované do základu daně (D)						
Prodej zboží, výr. a služeb	220 000					220 000
Ostatní						
Výdaje zahrnované do základu daně (D)						
Nákup zásob, služ., NM	60 000		210 000			270 000
Mzdy						
Provozní režie	17 500					17 500
Příjmy neovlivňující základ daně (N)						
DPH	41 800					41 800
Přijaté úvěry					300 000	300 000
Osobní peněžní vklady						
Ostatní						
Výdaje neovlivňující základ daně (N)						
DPH	12 825		39 900			52 725
Splátky úvěrů						
Osobní spotřeba						
Nákup HM						
Pojistné						
Ostatní				5 000		5 000

Č.op.	Převod	11	12	13	14	Převod
Popis případu						
Pokladna						
Příjmy						
Výdaje			3 570			
Zůstatek	127 475		123 905			123 905
Banka						
Příjmy				184 430		
Výdaje		357 000			1 834	
Zůstatek	390 100	33 100		217 530	215 696	215 696
Průběžné položky						
Příjmy	150 000					150 000
Výdaje	150 000					150 000
Příjmy zahrnované do základu daně (D)						
Prodej zboží, výr. a služeb	220 000			147 000		367 000
Ostatní						
Výdaje zahrnované do základu daně (D)						
Nákup zásob, služ., NM	270 000					270 000
Mzdy						
Provozní režie	17 500		3 000			20 500
Příjmy neovlivňující základ daně (N)						
DPH	41 800			37 430		79 230
Přijaté úvěry	300 000					300 000
Osobní peněžní vklady						
Ostatní						
Výdaje neovlivňující základ daně (N)						
DPH	52 725	57 000	570			110 295
Splátky úvěrů						
Osobní spotřeba						
Nákup HM		300 000				300 000
Pojistné					1 834	1 834
Ostatní	5 000					5 000

Č.op.	Převod	15	17	18	19	Převod
Popis případu						
Pokladna						
Příjmy						
Výdaje			12 150			
Zůstatek	123 905		111 755			111 755
Banka						
Příjmy					100	
Výdaje		1 456		300		
Zůstatek	215 696	214 840		213 940	214 040	214 040
Průběžné položky						
Příjmy	150 000					150 000
Výdaje	150 000					150 000
Příjmy zahrnované do základu daně (D)						
Prodej zboží, výr. a služeb	367 000					367 000
Ostatní					100	100
Výdaje zahrnované do základu daně (D)						
Nákup zásob, služ., NM	270 000					270 000
Mzdy			12 150			12 150
Provozní režie	20 500			300		20 800
Příjmy neovlivňující základ daně (N)						
DPH	79 230					79 230
Přijaté úvěry	300 000					300 000
Osobní peněžní vklady						
Ostatní						
Výdaje neovlivňující základ daně (N)						
DPH	110 295					110 295
Splátky úvěrů						
Osobní spotřeba						
Nákup HM	300 000					300 000
Pojistné	1 834	1 456				3 290
Ostatní	5 000					5 000

Č.op.	Převod	20	21			KS
Popis případu						
Pokladna						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek	111 755					111 755
Banka						
Příjmy						
Výdaje		750	18 000			
Zůstatek	214 040	213 290	195 290			195 290
Průběžné položky						
Příjmy	150 000					150 000
Výdaje	150 000					150 000
Příjmy zahrnované do základu daně (D)						367 100
Prodej zboží, výr. a služeb	367 000					367 000
Ostatní	100					100
Výdaje zahrnované do základu daně (D)						303 700
Nákup zásob, služ., NM	270 000					270 000
Mzdy	12 150					12 150
Provozní režie	20 800	750				21 550
Příjmy neovlivňující základ daně (N)						379 230
DPH	79 230					79 230
Přijaté úvěry	300 000					300 000
Osobní peněžní vklady						
Ostatní						
Výdaje neovlivňující základ daně (N)						436 585
DPH	110 295					110 295
Splátky úvěrů						
Osobní spotřeba			18 000			18 000
Nákup HM	300 000					300 000
Pojistné	3 290					3 290
Ostatní	5 000					5 000

Firma: pan Horák							
Skladová karta číslo: 1							
Druh zásoby: zboží A							
Inventurní číslo: 001							
Měrná jednotka: ks							
Datum	Číslo dokladu	Příjem MJ	Příjem Kč	Výdej MJ	Výdej Kč	Zůstatek MJ	Zůstatek Kč
	Počáteční stav	x	x	x	x	0	0,-
Op. 1		20	60 000			20	60 000,-
Op. 5				10	30 000	10	30 000,-
Op. 8				5	15 000	5	15 000,-
	Konečný stav	x	x	x	x	5	15 000,-

Firma: pan Horák							
Skladová karta číslo: 2							
Druh zásoby: zboží B							
Inventární číslo: 002							
Měrná jednotka: ks							
Datum	Číslo dokladu	Příjem MJ	Příjem Kč	Výdej MJ	Výdej Kč	Zůstatek MJ	Zůstatek Kč
	Počáteční stav	x	x	x	x	0	
Op. 2		30	210 000			30	210 000,-
Op. 5				10	70 000	20	140 000,-
Op. 8				10	70 000	10	70 000,-
	Konečný stav	x	x	x	x	10	70 000,-

Datum	Doklad	Přijátá zdanitelná plnění – tuzemsko (daň na vstupu)				Uskutečněná zdanitelná plnění – tuzemsko (daň na výstupu)			
		Zdan. plnění	19%	Zdan. plnění	9%	Zdan. plnění	19%	Zdan. plnění	9%
Op. 1		60000	11400						
Op. 2		210000	39900						
Op. 3		7 500	1 425						
Op. 5						220000	41800		
Op. 8						197000	37430		
Op. 11		300000	57000						
Op. 12		3000	570						
Daň na vstupu celkem		580500	110275	0	0	X	X	X	X
Daň na výstupu celkem		X	X	X	X	417000	79230	0	0
Výsledná daňová povinnost		79 230 – 110275 = -31045 nadměrný odpočet za 12/20X0 pohledávka vůči státu							

Firma: pan Horák							
Kniha pohledávek číslo: 1 - obchodní							
Zdaňovací období: 20X0							
Poř. číslo	Datum vystavení	Odběratel - dlužník	Částka	Datum splatnosti	Datum inkasa	Číslo dokladu inkasa	Poznámka
1.	xx.12.20X0	xx	234 430	xx	xx op. 13		184 430

Firma: pan Horák							
Kniha závazků číslo: 1 - obchodní							
Zdaňovací období: 20X0							
Poř. číslo	Datum přijetí	Dlužník - věřitel	Částka	Datum splatnosti	Datum úhrady	Číslo dokladu úhrady	Poznámka
1.	xx.12.20X0	xx	249 900	xx	xx op. 7		

Firma: pan Horák							
Kniha závazků číslo: 2 – bankovní úvěr							
Zdaňovací období: 20X0							
Poř. číslo	Datum přijetí	Dlužník - věřitel	Částka	Datum splatnosti	Datum úhrady	Číslo dokladu úhrady	Poznámka
	xx.12.20X0	xx	300 000				

Firma: pan Horák					
Inventurní karta dlouhodobého hmotného majetku číslo: 1					
Název dlouhodobého hmotného majetku: dodávkový automobil SPZ					
Popis majetku:					
Způsob (metoda) odpisování: rovnoměrný odpis					
Daňová odpisová skupina: 2					
Tvorba vstupní (pořizovací) ceny					
Číslo dokladu	Datum pořízení	Popis dlouhodobého majetku	Částka v Kč	Pořizovací cena v Kč kumulovaná	Poznámka
Op. 11	xx.12.20X0	Kupní cena	300 000		
Výsledná vstupní cena: 300 000					
Datum uvedení do užívání: xx.12.20X0					
Přehled daňových odpisů v jednotlivých letech					
Rok	Roční daňový odpis	Oprávký	Daňová zůstatková cena		
20X0	33 000	33 000	267 000		
Datum vyřazení majetku:					
Způsob vyřazení majetku:					

Mzdová agenda

hrubá mzda	15 000
+ pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti placené zaměstnavatelem (26%)	3 900
+ pojistné na veřejné zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem (9%)	1 350
= superhrubá mzda (základ daně pro výpočet zálohy)	20 250
= superhrubá mzda zaokrouhlená	20 300
* sazba daně	15%
= základní částka zálohy na daň	3 045
- slevy na dani - poplatník	2 070
= záloha na daň	975
- SP zaměstnanec	1 200
- ZP zaměstnanec	675
Čistá mzda	12 150

Výkaz příjmů a výdajů

Příjmy	Na konci období
Prodej zboží	
Prodej výrobků a služeb	
Ostatní	
z toho: úroky	
Příjmy celkem	
Výdaje	Na konci období
Nákup materiálu	
Nákup zboží	
Mzdy	
Pojistné	
Provozní režie	
Uzávěrková úprava výdajů	
z toho: odpisy dlouhodobého majetku	
Výdaje celkem	
Rozdíl mezi příjmy a výdaji	

Výkaz majetku a závazků

Majetek	Na začátku období	Na konci období
Dlouhodobý hmotný majetek		
Dlouhodobý nehmotný majetek		
Peněžní prostředky v hotovosti		
Peněžní prostředky na bankovních účtech		
Cenné papíry a peněžní vklady		
Zásoby		
Pohledávky		
Majetek celkem		
Závazky		
Závazky		
Úvěry a půjčky		
Rezervy		
Závazky celkem		
Rozdíl		

7. Dodatečná problematika daňové evidence

7.1 Leasing

Operativní leasing

Operativním leasingem se rozumí běžný pronájem aktiva, přičemž na konci nájemní doby předpokládáme navrácení pronajatého aktiva pronajímateli. Doba nájmu není nijak omezena. Většinou pronajímatel v rámci pronájmu poskytuje nějaké služby s pronájmem související.

V daňové evidenci je pak ve výsledku hospodaření zachycena úhrada tohoto nájemného jako výdaj snižující základ daně.

Finanční leasing

Finanční leasing je v základním vymezení shodný v daňové evidenci i v účetnictví. Od operativního pronájmu liší tím, že po skončení doby pronájmu přechází najaté aktivum do vlastnictví nájemce, a to za kupní cenu.

V účetnictví i v daňové evidenci musí finanční leasing splňovat několik podmínek, aby nájemné bylo daňově uznatelným výdajem. Tyto podmínky udává zákon o daních z příjmů:

- po skončení nájmu musí vlastnictví aktiva přejít na nájemce,
- doba nájmu hmotného movitého majetku musí trvat nejméně minimální dobu odpisování dle zákona o dani z příjmů, u nemovitostí minimálně 30 let,
- kupní cena musí být nižší nebo rovna zůstatkové ceně, kterou by aktivum mělo k datu skončení nájmu při rovnoměrném odpisování,
- po skončení nájmu si fyzická osoba musí předmět pronájmu zařadit do svého obchodního majetku.

V daňové evidenci stejně jako v účetnictví se výdaje (náklady) na nájemné časově rozlišují. Splátky se zachycují v jednotlivých obdobích rovnoměrně bez ohledu na to, kolik bylo zapláceno. Na základě smlouvy o finančním pronájmu mohou být jednotlivé splátky dohodnuty pro každé období v jiné výši, např. postupně klesající či vzrůstající, první splátka je vyšší než ostatní splátky, jednotlivé splátky jsou v rozdílné výši apod.

V daňové evidenci bude část první zvýšené splátky vztahující se k danému zdaňovacímu období výdajem snižujícím základ daně, zbytek splátky se zařadí do výdajů nesnižujících základ daně v právě platném zdaňovacím období.

Po přechodu vlastnictví předmětu leasingu na nájemce, který zaplatil za aktivum kupní cenu, stává se tato cena pořizovací (vstupní) cenou, která ale nejde automaticky do výsledku hospodaření. Záleží na výši této kupní ceny, a pokud je tato cena vyšší než hranice vstupní ceny uvedená v zákoně o daních z příjmů, dochází k jejímu postupnému odepisování.

Po dobu finančního pronájmu ovlivňuje výsledek hospodaření místo odpisů nájemné, které je časově rozlišeno.

Příklad 7.1

Pan Koudelka si formou finančního leasingu pořídil dne 1. 1. 20X0 nový dodávkový vůz. Pořizovací cena vozu činí 600 000, leasingová cena (pořizovací cena + marže leasingové společnosti) činí 650 000, doba nájmu činí 5 let. Leasingová společnost požaduje po panu Koudelkovi při podpisu leasingové smlouvy (1. 1. 20X0) mimořádnou splátku ve výši 150 000. Zároveň každý rok pan Koudelka zaplatí pravidelnou rovnoměrnou splátku ve

výši 100 000. Po skončení pronájmu bude vůz panu Koudelkovi odprodán za kupní cenu 1 000.

Úkoly:

- Jakou částku pan Koudelka zaplatí v jednotlivých letech?
- O jakou částku bude v jednotlivých letech snížen základ daně z důvodu rozložení leasingové ceny do jednotlivých let?
- Kolik bude v jednotlivých letech činit daňově uznatelný výdaj peněžní a daňově uznatelný výdaj nepeněžní?
- Pokuste se vše zaznamenat v peněžním deníku (1. 1. 20X0 na účtu 700 000).

Č.op.	PS	1	2	3	4	KS
Popis případu						
Pokladna						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Banka						
Příjmy						
Výdaje						
Zůstatek						
Průběžné položky						
Příjmy						
Výdaje						
Příjmy zahrnované do základu daně (D)						
Prodej zboží, výr. a služeb						
Ostatní						
Výdaje zahrnované do základu daně (D)						
Nákup zásob, služ., NM						
Mzdy						
Provozní režie						
Příjmy neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Přijaté úvěry						
Osobní peněžní vklady						
Ostatní						
Výdaje neovlivňující základ daně (N)						
DPH						
Splátky úvěrů						
Osobní spotřeba						
Nákup HM						
Pojistné						
Ostatní						

7.2 Zaměstnanci

Mzdou se rozumí peněžitá plnění nebo plnění peněžité hodnoty (naturální mzda) poskytovaná zaměstnavatelem zaměstnanci za práci v souvislosti se zaměstnáním podle její složitosti, odpovědnosti a namáhavosti, podle obtížnosti pracovních podmínek, pracovní výkonnosti a dosahovaných pracovních výsledků.

Za mzdu se považuje například základní mzda, smluvní plat, osobní ohodnocení, periodické prémie, cílové prémie, naturální mzda, příplatky, odměny apod.

V oblasti mzdové problematiky se od 1. 1. 2008 setkáváme s novým pojmem – **superhrubá mzda**. Superhrubá mzda spočívá v zahrnutí vedlejších mzdových nákladů zaměstnavatele, kterými jsou sociální pojištění placené zaměstnavatelem za zaměstnance ve výši 26% z hrubé mzdy zaměstnance a zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem za zaměstnance ve výši 9% z hrubé mzdy zaměstnance, na výplatní pásku zaměstnance. Takto vypočtená superhrubá mzda slouží jako základ pro výpočet základní částky zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti.

Při stanovení velikosti zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti postupujeme následujícím způsobem:

zúčtovaný hrubý příjem za kalendářní měsíc (včetně nepeněžních příjmů)
- příjmy vyňaté
- příjmy osvobozené od daně
= hrubá mzda
+ pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti placené zaměstnavatelem (26%)
+ pojistné na veřejné zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem (9%)
= superhrubá mzda (základ daně pro výpočet zálohy)
pozn. zaokrouhluje se na celé 100 Kč nahoru
* sazba daně (15%)
= základní částka zálohy na daň
- slevy na dani
= záloha na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti

Mezi **příjmy vyňaté** patří zejména náhrady cestovních výdajů do výše zákonných limitů, zaměstnavatelem poskytnuté pracovní a ochranné pomůcky a pracovní oděvy.

Do **příjmů osvobozených** řadíme například poskytnutí nealkoholických nápojů na pracovišti nebo závodní stravování.

Sazba daně z příjmů fyzických osob byla až do roku 2007 klouzavě progresivní, od roku 2008 již máme sazbu lineární, a to ve výši 15 %.

Slevy na dani, které je možno uplatnit v rámci výpočtu měsíční zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti, najdeme v zákoně o daních z příjmů. Základní slevu může uplatnit každý poplatník, ostatní slevy na dani jsou vázány na konkrétní podmínky uplatnění, jako je například invalidita nebo

soustavná příprava na budoucí povolání do 26 let poplatníka. Kromě těchto slev lze uplatnit v ročním zúčtování daně ještě slevu na vyživovanou manželku/manžela.

Tabulka: Sociální slevy na dani (roční)

Typ slevy	2008	2009
Základní – na poplatníka	24 840	16 560
Částečná invalidita	2 520	2 520
Plná invalidita	5 040	5 040
Držitel průkazu ZTP/P	16 140	16 140
Pro studenta	4 020	4 020
Na manžela/manželku	24 840	16 560
Na manžela/manželku ZTP/P	49 680	33 120

Daňové zvýhodnění na vyživované dítě se odečítá ve stanovené výši nikoliv od základu daně, ale přímo od vypočtené daně. Daňová úleva spočívá v tom, že vypočtená daň se sníží o stanovenou částku (slevu) a je-li u poplatníka s nižšími příjmy vypočtená daň nižší než částka daňového zvýhodnění, má poplatník nárok i na vyplacení daňového bonusu, čili „záporné daně“. Daňová úleva na děti zvýhodňuje zejména nízko příjmové rodiny s dětmi. Nejedná se však o sociální dávku, ale o nástroj podpory aktivních rodin.

Tabulka: Sleva na dítě (roční)

Typ slevy	2008	2009
Na dítě	10 680	10 200
Na dítě ZTP/P	21 360	20 400

Příklad 7.2
včetně
řešení

Studentka vysoké školy pracuje na hlavní pracovní poměr u poradenské společnosti. Za měsíc červenec 20X0 měla hrubou mzdu 30 000. Zaměstnavatel za ni odvedl pojistné v celkové výši 10 500.

Úkoly:

- Vypočtete superhrubou mzdu jako základ pro výpočet zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti.
- Určete výši slev na dani u studentky vysoké školy.
- Vypočtete výši zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti.
- Jakou čistou mzdu za červenec 20X0 studentka obdrží od zaměstnavatele?
- Určete výši daňově uznatelných výdajů zaměstnavatele v souvislosti s výplatou mzdy studentce vysoké školy za předpokladu, že vše bylo zaměstnavatelem uhrazeno.

hrubá mzda	30 000
+ pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti placené zaměstnavatelem (26%)	+ 7 800
+ pojistné na veřejné zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem (9%)	+ 2 700
= superhrubá mzda (základ daně pro výpočet zálohy)	= 40 500
* sazba daně	* 15%
= základní částka zálohy na daň	= 6 075
- slevy na dani (základní – 2 070, na studenta – 335)	- 2 405
= záloha na daň	= 3 670

Tento příklad znázorňuje základní zjednodušený výpočet zálohy na daň z příjmů, kdy již máme stanovenou zdanitelnou hrubou mzdu. V reálné situaci ale existuje řada faktorů, které ovlivňují právě výpočet hrubé mzdy, jako například čerpání dovolené nebo používání služebního vozidla i k soukromým účelům apod.

hrubá mzda	30 000
- pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti placené zaměstnancem (8%)	- 2 400
- pojistné na veřejné zdravotní pojištění placené zaměstnancem (4,5%)	- 1 350
- záloha na daň	- 3 670
Čistá mzda	22 580

Příklad 7.3

Pan Novák pracuje v továrně na výrobu modelů hraček jako mistr. Za měsíc říjen 20X0 obdržel hrubou mzdu ve výši 35 000. V domácnosti s ním žijí ještě jeho dvě děti ve věku 17 a 21 let. Dcera navštěvuje střední školu a syn studuje na vysoké škole. Děti nedosahují žádných příjmů. Paní Nováková, jeho manželka, podepsala čestné prohlášení, že neuplatňuje slevu na dani na vyživované děti.

Úkoly:

- Vypočtete superhrubou mzdu jako základ pro výpočet zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti.
- Určete výši slev na dani u pana Nováka.
- Vypočtete výši zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti.
- Jakou čistou mzdu za říjen 20X0 pan Novák obdrží od zaměstnavatele?
- Určete výši daňově uznatelných výdajů zaměstnavatele v souvislosti s výplatou mzdy panu Novákovi za předpokladu, že vše bylo zaměstnavatelem uhrazeno.

hrubá mzda	
+ pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti placené zaměstnavatelem (26%)	
+ pojistné na veřejné zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem (9%)	
= superhrubá mzda (základ daně pro výpočet zálohy)	
* sazba daně	
= základní částka zálohy na daň	
- slevy na dani	
= záloha na daň	

hrubá mzda	
- pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti placené zaměstnancem (8%)	
- pojistné na veřejné zdravotní pojištění placené zaměstnancem (4,5%)	
- záloha na daň	
Čistá mzda	

7.3 Rezervy

Rezervy

Rezervy jsou současné závazky určené k pokrytí budoucích výdajů, u nichž je znám účel, je pravděpodobné, že nastanou, avšak zpravidla není jistá částka nebo datum, k němuž vzniknou.

Tvorba rezervy není peněžním výdajem, ale i přes svůj nepeněžní charakter je výdajem snižujícím základ daně za předpokladu, že podnikatel striktně postupuje při její tvorbě i čerpání v souladu s platnou legislativou. Naopak čerpání, příp. rozpouštění rezervy není peněžním příjmem, ale položkou zvyšující základ daně.

Podnikatel, fyzická osoba, vedoucí daňovou evidenci může vytvářet pouze daňově uznatelné rezervy definované zákonem o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů. Mezi takovéto rezervy můžeme např. zařadit:

- rezervu na opravu hmotného majetku,
- rezervu na pěstební činnost,
- ostatní rezervy dle tohoto zákona.

Rezerva na opravu hmotného majetku se může tvořit na majetek, který spadá do 2. a vyšší odpisové skupiny dle zákona o daních z příjmů. Aby mohla být rezerva daňově uznatelná, je nutné a byla splněna maximální doba tvorby rezervy. Ta se pohybuje od 3 do 10 let podle toho, do které odpisové skupiny je majetek zařazen. Rezervu nelze tvořit na technické zhodnocení, na majetek určený k likvidaci, na majetek, kdy by oprava vyplývala ze škody či jiné nepředvídatelné události, na opravy, které se opakují každý rok.

Rezervu na pěstební činnost mohou tvořit pouze poplatníci, kteří jsou povinni provádět ochranu, obnovu a výchovu lesních porostů. Tvoří se pouze na výkony uvedené v příloze zákona o rezervách (obnova lesa výsevem osiva, obnova lesa sadbou, ošetřování dřevin mladých lesních porostů...).

Z **ostatních rezerv** může fyzická osoba tvořit např. **rezervu na odbahnění rybníka**. Rezervu vytváří na odstraňování nánosů ze dna rybníka způsobených erozí okolních pozemků.
